

ÅRSREDOVISNING 2024

MEDBORGARSKOLAN REGION VÄST

Innehåll

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

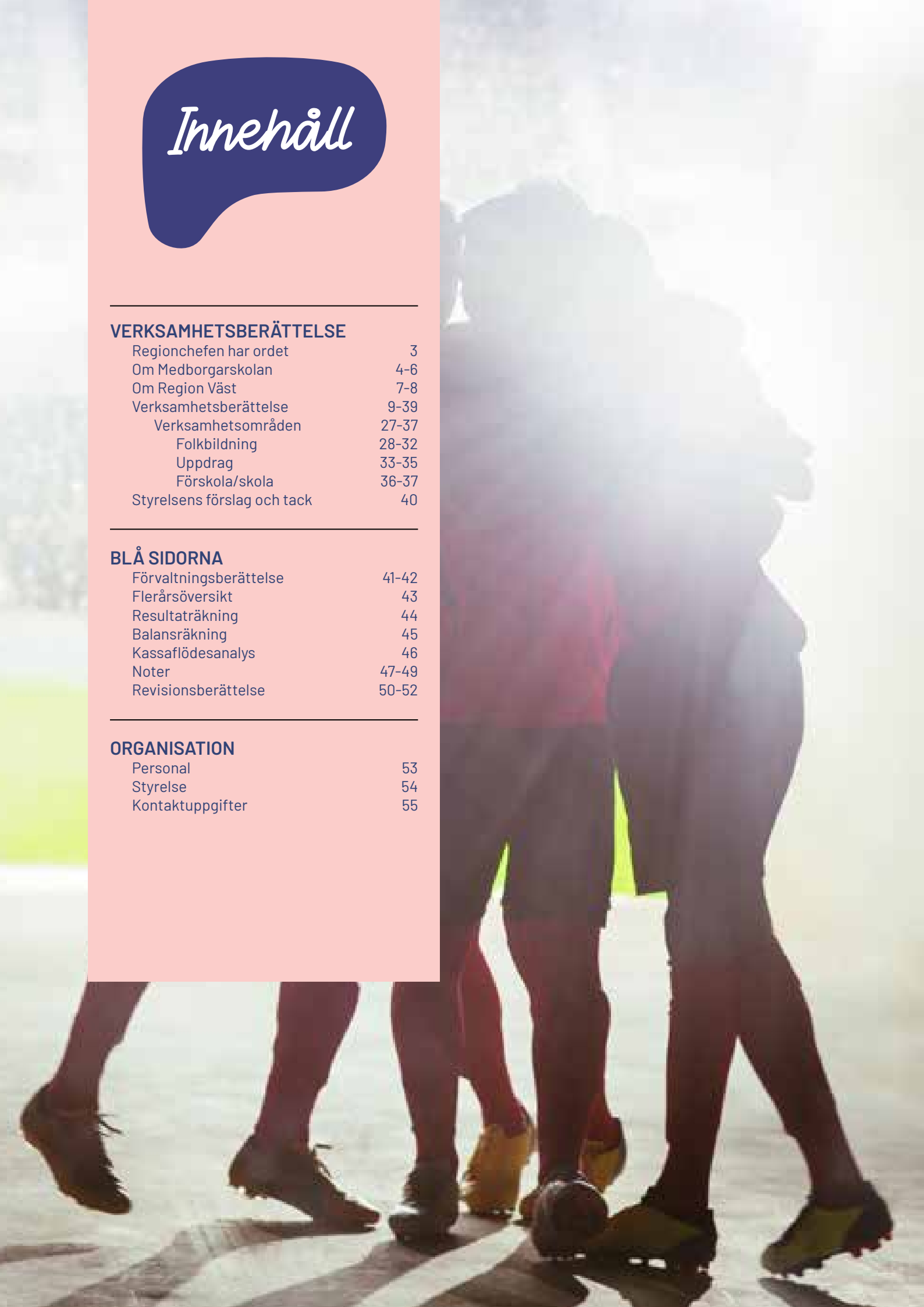
Regionchefen har ordet	3
Om Medborgarskolan	4-6
Om Region Väst	7-8
Verksamhetsberättelse	9-39
Verksamhetsområden	27-37
Folkbildning	28-32
Uppdrag	33-35
Förskola/skola	36-37
Styrelsens förslag och tack	40

BLÅ SIDORNA

Förvaltningsberättelse	41-42
Flerårsöversikt	43
Resultaträkning	44
Balansräkning	45
Kassaflödesanalys	46
Noter	47-49
Revisionsberättelse	50-52

ORGANISATION

Personal	53
Styrelse	54
Kontaktuppgifter	55

SAMVERKAN – NYCKELN TILL FRAMGÅNG

I en tid av förändrad och förnyad världsordning ser vi ett ökat behov av att samla krafter för att gemensamt driva en positiv utveckling framåt – både för den enskilda individen och för samhället och världen i stort. Vi står inför utmaningar i form av krig, konjunktursvängningar och en skenande klimatkris. Europa behöver enas och samla resurser. Sverige behöver sluta upp kring gemensamma mål. På mer lokal nivå – i företag, civilsamhället, familjer och hushåll – behöver vi samarbeta för att visa resultat och ta hand om varandra. Samverkan är nyckeln till framgång – och till ökad delaktighet och demokrati.

Medborgarskolans tre profilområden är kunskap, kultur och folkhälsa. Inom i synnerhet dessa tre områden samverkar vi med aktörer inom föreningslivet, kulturlivet, välfärden och omsorgen och arbetar varje dag för att möta människors behov av upplysning, utveckling och välmående.

Vi ska erbjuda samhället ett **lustfyllt, livslångt lärande** för att bidra till samtal, utveckling och samhällsengagemang – samt ge människor möjlighet att ta sig från arbetslöshet och utanförskap till anställ-

ningsbarhet, meningsfull sysselsättning och sammanhang. Det kräver samverkan.

Vi ska arbeta aktivt för ett **rikt kulturliv för alla**. Kultur i olika former stimulerar kreativitet, lyfter röster, vidgar vyer, ingjuter mod, skapar förändring och driver utveckling, vilket bidrar till ett mer demokratiskt och innovativt samhälle. Det kräver samverkan.

Vi ska utveckla plattformar för mänskliga **möten som främjar hälsa** och genomsyras av ömsesidig respekt, tillhörighet och delaktighet. Vi arbetar löpande med att förebygga och minska ensamhet, utanförskap och utsatthet samt öka social gemenskap. Det kräver samverkan.

Tillsammans med stat, regioner och kommuner och i samverkan med lokala aktörer och ideella krafter kan vi skapa förutsättningar som höjer människors livskvalitet och leder till ett bättre samhälle för alla. Låt oss ta ett gemensamt krafttag!

Birgitta Andrén Åkerblom
Regionchef Medborgarskolan Region Väst

Statens fyra syften

Medborgarskolan styr, planerar, genomför och utvärderar all verksamhet mot statens fyra syften:

Stärka och utveckla demokratin

Medborgarskolan ger möjligheter till ett aktivt medborgarskap. Folkbildningen har stor betydelse för ett hållbart demokratiskt samhälle.

Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen

Medborgarskolan bidrar till att människor organiserar sig och ser sina möjligheter att påverka det omgivande samhället och världen.

Utgjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

Medborgarskolan ger människor bredare kompetens och bildning, och bidrar till att göra det livslånga lärandet möjligt för alla.

Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Medborgarskolan erbjuder människor att på egna villkor vara delaktiga i eller ta del av kultur.

Medborgarskolans varumärke

Verksamhetsidé

Medborgarskolan är ett humanistiskt och demokratiskt studieförbund. Vi rustar människor för framtiden genom folkbildning, uppdrag och skolor.

Vision

Mod och möjligheter för alla människor.

Vision

Lustfyllt livslångt lärande.

Värdegrund

Medborgarskolan vilar på en humanistisk värdegrund. Grundtanken är att varje människa är fri att utforma sitt liv i sin strävan efter självförverkligande. I Medborgarskolan är det människans intresse för ny kunskap och utveckling i samverkan med andra som står i centrum. Varje människas

okränkbara värde ska genomsyra alla Medborgarskolans verksamheter. Vårt syfte är att verka för en modern och självständig folkbildningsverksamhet, utbildning och annan för individen utvecklande verksamhet. Medborgarskolans värdegrund uttrycks i våra fyra kärnvärden och ska ligga till grund för alla våra aktiviteter.

INDIVIDEN I CENTRUM

Varje människa är unik. Vi sätter individen i centrum och vill att var och en som kommer till oss ska ha möjlighet att utvecklas efter sina egna behov, förutsättningar och önskemål.

Alla människor har frihet och ansvar att påverka sin egen och samhällets utveckling.

UTVECKLING I SAMVERKAN

Vi tror att människor utvecklas bäst i samverkan med andra. Därför vill vi skapa mötesplatser där ett givande och tagande får alla att känna delaktighet.

Med nya kunskaper, ökat självförtroende och sociala nätverk får människor möjligheter och styrka att själva utforma och påverka sina liv.

ÖMSESIDIG RESPEKT

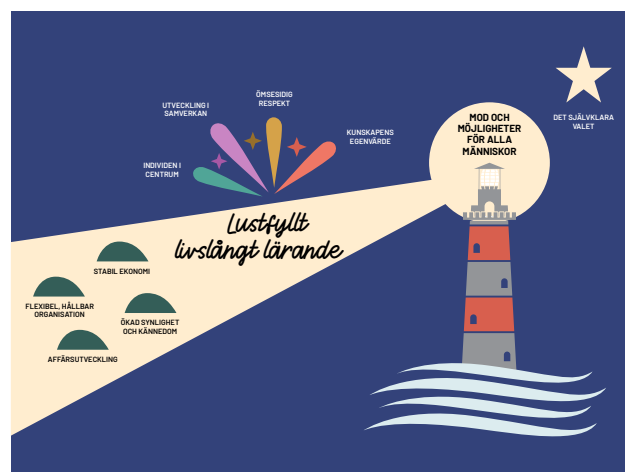
Vi är alla lika mycket värda; varje människa är värdefull bara för att hon finns till. Samtidigt har vi alla både ansvar och skyldigheter mot varandra.

Humanism innebär medmänsklighet och förståelse för olik-tänkande och för andra kulturer.

KUNSKAPENS EGENVÄRDE

All kunskap är värdefull. Insiktsfulla människor är en tillgång i det demokratiska samhället och kan motverka negativa trender och tendenser i vår omvärld.

För oss är all kunskap lika mycket värd, oavsett nivå, ambition eller inriktning.

Medborgarskolans verksamhetsåtagande

Medborgarskolan har ett nytt nationellt verksamhetsåtagande och profil för folkbildningen. Vi har under året stärkt och ingående utvecklat tre profilområden, vilka för övrigt är profilskapande för all vår verksamhet.

Vi är angelägna att i vårt åtagande och uppdrag samverka med stat, regioner, kommuner, lokala aktörer och ideella krafter och tillsammans fånga upp och svara på samhällets och individers behov – i synnerhet inom våra profilområden kunskap, kultur och folkhälsa – i vår gemensamma strävan mot ett mer demokratiskt och rättvist samhälle.

Process

I mars 2024 lämnade Medborgarskolan in sitt verksamhetsåtagande för 2025-2027 till Folkbildningsrådet.

Medborgarskolans verksamhetsåtagande 2025-2027 är resultatet av ett teamwork som organisationens alla regioner varit delaktiga i och bidragit till. Processen har varit lång men nödvändig för att landa i ett verksamhetsåtagande som vi alla stolta kan stå bakom.

Medarbetarna i regionerna har dessutom arbetat intensivt med detta parallellt med den svåra omställning efter nedskärningarna i budgetpropositionen. 2024 har varit lite av ett mellanår då vi både behövt jobba här och nu samtidigt som vi ställer om inför framtiden.

Verksamhetsåtagandet bygger på och består av vår profil, Folkbildningsrådets omvärldsanalys och de fem kvaliteterna.

Medborgarskolans profil

Profilen beslutades av förbundsstyrelsen i slutet av 2023 och består av tre profilområden enligt nedan.

- Kunskap
- Kultur
- Folkhälsa

Mer kring våra tre profilområden och hur vi arbetar med dem finns beskrivet på nästa sida.

Omvärldsanalys

En omvärldsanalys är framtagen av Folkbildningsrådet och uppbyggd utifrån villkorens fem kvaliteter med underrubriker. Medborgarskolan har formulerat svar, under respektive samhällsutmaning, på hur vi arbetar med utmaningarna i vår

verksamhet – och beskriver således organisationens relevans.

Kvaliteter

Vårt verksamhetsåtagande beskriver hur Medborgarskolan ansluter till de fem kvaliteterna och finns framskrivet under respektive kvalitet.

- Bildning
- Demokrati och delaktighet
- Utbildning
- CIVILSAMHÄLLE
- Kultur

Till varje kvalitet finns även ett antal, av Folkbildningsrådet framtagna, indikatorer.

Kunskap

Kultur

Folkhälsa

Medborgarskolans profil

Lustfyllt, livslångt lärande

All kunskap är värdefull. Det lustfyllda, livslånga lärandet är en utgångspunkt för all vår verksamhet – från förskola till vuxen-världen – och bidrar till människors utveckling, välmående och samhällsengagemang. Vår verksamhet möjliggör för människor att ta sig från arbetslöshet och utanförskap till anställningsbarhet och sammanhang.

Vår profil kännetecknas av ett brett utbud och en gedigen kompetens. Vi skapar mötesplatser där människor kan inhämta och dela kunskap. Det gör vi genom egna verksamhetslokaler, i samverkan med andra aktörer och arenor samt via mobila och digitala arbetssätt.

Våra kurs- och cirkelledare har en central roll och deras ämneskompetens och inspirerande sätt att sprida kunskap gör att vår folkbildningsverksamhet håller hög kvalitet.

Rikt kulturliv för alla

Vi arbetar aktivt för ett rikt kulturliv för alla, inom konst, musik, dans, teater, litteratur, språk och andra kulturella uttryck, vilket bidrar till ett mer demokratiskt och innovativt samhälle. Kultur stimulerar kreativitet, lyfter röster, vidgar vyer, ingjuter mod, skapar förändring och driver utveckling.

Vi är en etablerad arbetsgivare för yrkesverksamma kulturskapare vilket även höjer kvaliteten i vårt kulturutbud.

Vi bedriver en gedigen musikverksamhet med egna musikhus och ett servicepaket till våra anslutna band. Vi samarbetar med teater- och konstföreningar, invandrar- och folk Kulturföreningar och vi genomför läsfrämjande insatser.

Möten som främjar hälsa

Vi utvecklar plattformar för mänskliga möten som kännetecknas av ömsesidig respekt, sammanhang och delaktighet och är en hörnsten för god hälsa.

Genom hälsofrämjande verksamhet inom områden som kropp och hälsa, djur och natur, mat och dryck, samt i samverkan med andra aktörer, arbetar vi för att möta varje persons behov av välmående och utveckling.

Vi arbetar aktivt och uppsökande med utsatta målgrupper – om ämnen som ofrivillig ensamhet, psykisk hälsa, våld i nära relationer och beredskap – i samarbete med föreningslivet, välfärden, omsorgen och andra samhällsviktiga partners.

Här finns vi

Medborgarskolan Region Väst omfattar Västra Götalands och Hallands län.

Vi har kontor, verksamhetslokaler, musikhus, skolor och förskolor på nedanstående platser i regionen:

- Region Väst
- Regionkontor (1)
- Kontor/verksamhetslokaler (14)
- Musikhus/-studior (14)
- Förskolor/skolor (7)

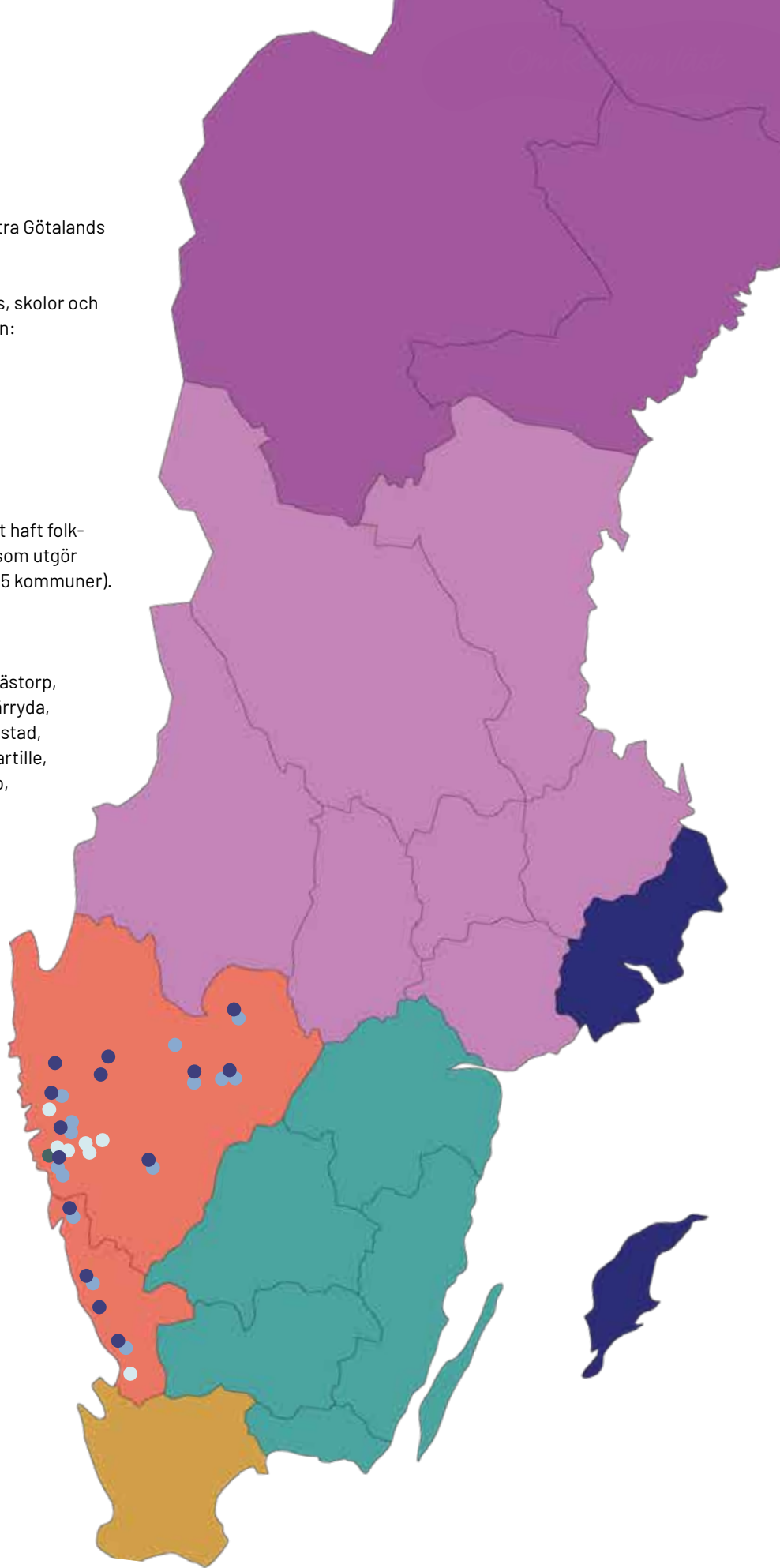
Medborgarskolan Region Väst har under året haft folkbildningsverksamhet i följande kommuner (som utgör 42 av Västra Götalands och Hallands totalt 55 kommuner).

Västra Götaland

Ale, Alingsås, Borås, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Härryda, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Öckerö

Halland

Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka, Laholm, Varberg

Utveckling över tre år

	2024	2023	2022
Totala intäkter (tkr)	146 391	194 700	197 021
Studiecirkeltimmar	107 652	111 102	119 163
Studiecirkeltimmar annan folkbildning	16 188	18 737	14 182
Kulturarrangemang	1 808	1 757	1 605
Läs mer på sidan 10			
Marknadsandel (folkbildning i procent baserat på volym timvärde)			
• Västra Götaland	13,4 %	11,2 %	10,8 %
• Halland	14,8 %	12,8 %	10,3 %
• Medborgarskolan totalt	7,8 %	6,7 %	7,3 %
• Region Västs del av Medborgarskolan totalt	41,2 %	30,1 %	29,8 %
Unika deltagare i folkbildning	9 125	9 085	7 770
Unika deltagare i annan folkbildning*	10 187	10 146	8 420
Deltagare i uppdrag från Folkbildningsrådet	0	37	449
Deltagare i uppdrag arbetsmarknad (snitt/månad)	353	466	651
Elever och barn vid förskola/skola (snitt/månad)	673	661	663
• Elever Franska Skolan	374	366	374
• Barn förskolor totalt	299	295	289
Medarbetare (antal tjänster)	210	221	219
Cirkelledare totalt	1 414	1 331	974
Cirkelledare med grundläggande cirkelledarutbildning	90 %	79 %	72 %
Läs mer på sidan 25			
Ideella timmar studiecirkel	104 421	111 279	104 064
Cirkelledare ideella insats (omräknat i kronor)	31 563 336	33 636 303	31 455 425
Läs mer på sidan 24			
Mötesplatser studiecirkel (öppen verksamhet)	619	956	640
Personer som har mött i snitt sju andra personer	4 952	7 648	3 840
Nya möten	34 664	53 536	19 200
Läs mer på sidan 26			

Året i fem korta punkter

Krig, medlemskap i NATO, presidentval i USA och en alltjämt skenande klimatkris har skapat stor osäkerhet i samhället, vilket givetvis även påverkar vår verksamhet. Ett verksamhetsåtagande med profil har lämnats in till Folkbildningsrådet. Åtgärder för att anpassa oss till det nya statsbidragssystemet och sämre ekonomiska förutsättningar har vidtagits och vi arbetar fortsatt med fler omställningar framåt. Vi har noterat ett exploderande intresse för AI, ett växande behov av läsfrämjande insatser och ett ökande folkhälsoproblem i ofrivillig ensamhet. Och återigen har våra medarbetare varit snabbfotade och visat stor initiativförmåga.

1

Krig, NATO och klimatkris kräver beredskap

Krig, medlemskap i NATO, presidentval i USA, kriminalitet och en skenande klimatkris skapar stor osäkerhet i samhället. Detta genererar ett ökat behov av beredskap, vilket vi kan bidra till bland annat genom vårt samarbete med Civilförsvarsförbundet.

2

Statsbidragssystem och verksamhetsåtagande

Åtgärder har vidtagits för att anpassa oss till det nya statsbidragssystemet, vilket innebär att statsbidraget framåt fördelas i ett kvalitetsbedömningssystem. Utifrån detta har Medborgarskolan lämnat in ett verksamhetsåtagande och profil (tre profilområden).

3

Artificiell intelligens (AI)

Intresset och tillämpningen av AI har under året exploderat, vilket även medfört omställning i vår egen organisation. Tillgången till AI påverkar dessutom utvecklingen av folkbildningen och lyfter frågor om mänskliga egenskaper som kritiskt tänkande och kreativitet.

4

Läsfrämjande insatser

Vi har aktivt arbetat med läsfrämjande insatser, på uppdrag av Västra Götalandsregionen, såsom till exempel bokvandringar, workshops i mammapoesi, låttext- och skönlitteraturskrivande samt en teaterföreställning för ungdomar om läsfrämjande.

5

Vårt humankapital

Medarbetarna är vår viktigaste resurs och bokstavligen hjärtat i vår verksamhet. I samband med årets specifika utmaningar har medarbetarna varit initiativtagande, ansvarstagande, snabbfötta och visat stort engagemang inom sina respektive uppdrag.

Vad är folkbildning?

Den statsbidragsberättigade verksamheten har tre verksamhetsformer: studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram, vilka kan genomföras genom fysiska sammankomster eller i digital form.

Definitionsmässigt är studiecirkeln en liten grupp människor som utifrån sina behov och intressen söker kunskap. En studiecirkel kännetecknas av att den är öppen för alla, utan formella krav på förkunskaper, fri och frivillig, deltagaren avgör själv om hen vill delta, deltagarna kan påverka cirkelns innehåll och upplägg, den leder till ett lärande vars syfte är utveckling och förändring, kunskap söks gemensamt och diskussion och samtal är en viktig del samt att det ska finnas tid för reflektion och eftertanke mellan sammankomsterna.

Annan folkbildningsverksamhet kan genomföras i flexibla former, till exempel enstaka tillfällen/workshops eller för barn 6-13 år. Det finns här möjlighet att pröva nya former och utveckla nyskapande folkbildningsverksamhet.

Med kulturprogram avses föreläsning, teater, sång, musik, dans, dramatisk framställning, filmvisning, tvärkulturell verksamhet eller utställning som framförs inför eller tillsammans med publik. Med tvärkulturell verksamhet avses en kombination av två eller fler av de övriga kulturformerna. Kulturprogram ska ha en sådan utformning att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.

Statsbidragen, kommunbidragen och regionbidragen får endast användas till kostnader som är direkt förbundna med folkbildningsverksamheten.

Ekonomi

För att nå stabila ekonomiska förhållanden är målsättningen att visa ett årligt positivt resultat på vår omsättning samt att ansvarsfullt använda ekonomiska medel.

Ur lönsamhetsaspekt håller förra årets positiva vändning i sig även 2024, trots ett stort intäktsstopp främst inom uppdragsverksamheten. Region Väst uppvisar 2024 ett resultat på motsvarande 1,44 miljoner.

Andel

Medborgarskolans totala marknadsandel 2024 (baserat på timvärde) uppgick till 7,8 %. För Västra Götaland var andelen 13,4 % och för Halland 14,8 %.

Volym

Medborgarskolan Sveriges studietimmar i studiecirkel uppgick 2024 till 261 196. Region Västs studietimmar uppgick till 107 652 (41,2 % av Medborgarskolans totala volym).

Medborgarskolan Sveriges studietimmar inom annan folkbildning uppgick 2024 till 46 052. Region Västs studietimmar inom annan folkbildning uppgick till 16 159 (35,1 % av Medborgarskolans totala volym).

Antal kulturarrangemang i Medborgarskolan Sverige uppgick 2024 till 10 669 och i region Väst till 1 808 (16,9 % av Medborgarskolans totala volym).

2024 hade Medborgarskolan Sverige 32 129 unika deltagare i studiecirkel, medan region Väst hade 9126 (28,4 % av Medborgarskolan totalt). Antal unika deltagare i annan folkbildning i Medborgarskolan Sverige uppgick till 31 518 och i region Väst till 10 187 (32,2 % av Medborgarskolan totalt).

Kvalitet

Systematiskt kvalitetsarbete – en grundförutsättning i all verksamhet

Medborgarskolan Region Väst som studieförbund hanterar medel från olika intressenter som till exempel staten, via myndigheter som Folkbildningsrådet och Skolverket, Västra Götalandsregionen och region Halland, ett stort antal kommuner inom vår region samt andra uppdragsgivare som till exempel Arbetsförmedlingen. Ett systematiskt kvalitetsarbete är därför en central del i vår verksamhet och nödvändigt för att vi ska kunna återrapportera och redovisa genomförd verksamhet korrekt till våra uppdragsgivare. Vi måste säkerställa att vi följer lagar och regler, uppdragsgivarnas villkor, att vi når rätt målgrupper och arbetar effektivt samt erbjuder verksamhet med bra kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar allt vi gör: från kontakter med nya grupper och föreningar, ledare och deltagare, barn, elever och vårdnadshavare samt introduktion av nya medarbetare till rutiner för rimlighetsbedömningar, risk- och sårbarhetsanalyser och uppföljning av verksamheten genom besök och internkontroll. Verksamhetens processer är kartlagda och kopplade till styrande dokument som stödjer det dagliga arbetet och säkerställer att våra verksamheter upprätthåller önskad kvalitetsnivå. En central del i ett systematiskt kvalitetsarbete är att följa upp och analysera verksamheten, i syfte att få en lärande organisation som sprider goda exempel och arbetar med kontinuerliga förbättringar.

Kvalitet i folkbildning

Folkbildning genomförs enligt de villkor som anges av Folkbildningsrådet, regionala och kommunala anvisningar, Studieförbundens kvalitetskod samt Medborgarskolans riktlinjer för folkbildningsverksamhet. Under 2024 trädde Folkbildningsrådets nya villkor för statsbidragsfinansierad folkbildning i kraft och under året godkändes Medborgarskolans verksamhetsåtagande för perioden 2025-2027. Specifikt har avsnittet om systematiskt kvalitetsarbete och kontroll fått en mer framträdande roll i de nya villkoren, med ökade krav på löpande dokumentation av vår verksamhet. Årligen deltar samtliga förtroendevalda och medarbetare inom vår folkbildningsverksamhet i region Väst i utbildningar rörande kvalitet och Folkbildningsrådets rapporteringsregler. Under 2024 har fördjupade utbildningar genomförts i syfte att höja kvaliteten på den dokumentation som görs i verksamhetssystemet Gustav.

Nöjd kundindex (NKI) samt reklamationer

Genomförda kurser i vår öppna verksamhet följs upp genom utvärderingsenkäter som skickas till deltagarna efter avslutad kurs. För 2024 landade vi Nöjd-kundindex (NKI) på max 5). Nöjd-kundindex är en genomsnitt av svaren på ett antal frågor till våra kunder i vår utvärderingsenkät. Vad gäller reklamationer ser vi en liten ökning jämfört med 2023 men antalet ligger fortfarande på en låg nivå jämfört med åren före pandemin.

Internkontroll och efterkontroll

Internkontroll definieras inom Medborgarskolan som ett sätt för respektive region att ha kontroll över att folkbildningsverksamhet genomförs på ett sätt som gör att stats-, region- och kommunbidrag används rätt. Själva kontrollen består av flera delar:

- Löpande administrativ och kvalitativ kontroll av rapportering i Gustav
- Kontroll av kostnadsersättningar
- Kontroll på grund av krockar
- Kontroll på grund av frågor eller tips
- Planerad internkontroll baserat på riskbedömningar
- Rimlighetsbedömning av genomförd verksamhet
- Verksamhetsbesök

Förbundskansliets efterkontroll genomförs efter slutrapportering påföljande år och fungerar bland annat som en bedömning av vår internkontroll. Den viktigaste nyckeln till en bra internkontroll hos oss är vårt "internkontrollsteam" som bemannas av verksamhetsutvecklare, ekonom samt kvalitetsansvarig. Verksamheten granskas både administrativt, dvs granskning av rapportering i vårt verksamhetssystem Gustav samt dokument, och kvalitativt genom intervjuer med verksamhetsansvariga och samtal med ledare och deltagare. Granskad verksamhet har valts ut efter riskparametrar som föreningar och grupper som får kostnadsersättning för folkbildningsverksamhet, föreningar med stor verksamhet, verksamhetsutvecklare som är ansvarig för mycket verksamhet samt nya ledare eller grupper. Ingen verksamhetsutvecklare har granskat sin egen verksamhet.

Kvalitet och hållbarhet

Medborgarskolan ska utveckla och genomföra folkbildning, utbildning och verksamhet av sådan kvalitet att deltagares, elevers, vårdnadshavares, ledares, anslagsgivares och uppdragsgivares krav och förväntningar uppfylls. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Utdrag ur kvalitets- och hållbarhetspolicy

Under 2024 granskades 5,3% av folkbildningsverksamheten kvalitativt i den planerade internkontrollen, vilket innebär att vi med råge nått Folkbildningsrådets krav på minst 5 % av folkbildningsverksamheten. Internkontrollen dokumenteras i syfte att skapa systematik och kvalitetssäkring i arbetet. Sammanfattningsvis är de avvikelser som hittats

små och enstaka och främst av administrativ karaktär, som till exempel att en del ledare inte genomgått grundläggande cirkelledarutbildning eller att en kopia av inbjudan till kulturprogram inte sparats i verksamhetssystemet Gustav. Där det är möjligt har detta rättats till innan slutrapportering.

Utöver våra löpande granskningar och internkontroller av folkbildningsverksamheten som granskas av Folkbildningsrådet, granskas vi regelbundet även av interna och externa intressenter som till exempel förbundskansli och kommuner.

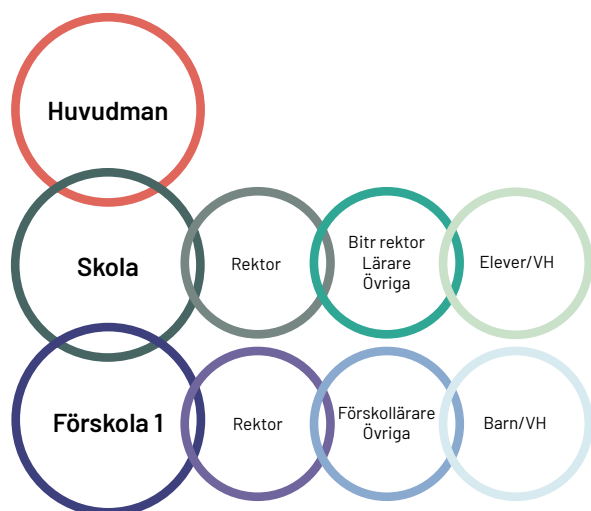
Kvalitet i uppdrag

Medborgarskolan Region Väst genomför verksamhet på uppdrag av främst Arbetsförmedlingen. För samtliga uppdrag eller tjänster inom Uppdrag tar vi fram en uppdragsspecifik manual som innehåller de överenskomna delarna i uppdraget eller tjänsten, inklusive specifika rutiner samt metoder för redovisning och rapportering till uppdragsgivaren. Inom Uppdrag är det respektive uppdragsgivare som beslutar villkor för och typ av granskning som ska genomföras i varje enskilt uppdrag. Vi använder oss även av olika typer av självvärderingsverktyg från våra uppdragsgivare,

i syfte att säkerställa att vi har identifierat nyckelprocesser samt fokuserar på rätt saker i respektive uppdrag. Resultat från dessa granskningar lyfts i styrelsen och ledningsgrupper och används som underlag för förbättring samt vid interna utbildningar.

Kvalitet i förskola och skola

Styrelsen för Medborgarskolan Region Väst är huvudman för vår skolverksamhet som omfattar en grundskola och sex förskolor. Verksamheten följer styrdokumentet, som till exempel Skollagen, läroplaner, kommunala riktlinjer och Skolverkets allmänna råd. Enligt Skollagen skall varje skolenhet ha ett systematiskt kvalitetsarbete som ska följas upp av huvudman. Rektor ansvarar för det systematiska arbetet på respektive enhet, huvudmannen för att ge förutsättningar samt analysera och följa upp arbetet och se till att det utvecklas och förbättras på en övergripande nivå. Under 2024 har detta arbete utvecklats bland annat genom en förbättrad process för huvudmannens analys av verksamheten.

Inom förskola och skola dokumenteras det systematiska arbetet bland annat med hjälp av elektroniska plattformar som Schoolsoft och Tyra.

Tillsyn av våra förskolor och skola genomförs regelbundet av respektive kommun, både vad gäller personalens kompetens, verksamhetens innehåll och kvalitet samt miljö. Franska Skolans verksamhet kontrolleras även av Skolinspektionen och Skolverket följer upp både verksamhet och elevresultat (till exempel andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen samt genomsnittligt meritvärde) i alla skolor i Sverige. Våren 2024 nådde avgångseleverna i årskurs 9 på Franska Skolan det genomsnittliga betygsresultatet 273,8 (genomsnitt i Göteborgs kommun för samtliga skolor är 219,1 eller 246,7 för samtliga enskilda huvudmän i riket).

Hållbarhet

Kärnan i Medborgarskolans verksamhet och vårt uppdrag som studieförbund är att ta samhällsansvar och bidra till individers och samhällets utveckling. Vi anser därför att det är av största vikt att vi medvetet arbetar med dessa frågor. Medborgarskolan ska väga in sociala och miljömässiga aspekter i beslutsfattandet och ta ansvar för den påverkan som vi har på samhället och vår miljö. Vi kommunicerar vårt hållbarhetsarbete via till exempel hemsida och sociala medier, vid introduktion av nyanställda och cirkelledare samt vid möten med grupper och föreningar.

Diplomer och certifieringar ger stöd i förbättringsarbetet

Genom att ansluta oss till olika typer av certifieringar som Miljödiplomering (folkbildning och uppdrag) och Grön Flagga (förskola och skola) får vi en oberoende granskning och stöd av expertis i vår utveckling.

MILJÖDIPLOMERING

Vår folkbildnings- och uppdragsverksamhet är miljödiplomerad enligt kriterierna från Svensk Miljöbas sedan 2013. För att få behålla miljödiplomet gör

Vi ska utgå från samhällets behov
Vi vill bli bättre på att ta vårt samhällsansvar genom att utgå från samhällets konkreta behov – i stället för att skapa verksamhet vi själva tycker om (även om det är bra verksamhet).

Vi ska vara en schysst organisation
Vi vill leva som vi lär och följa de lagar, krav och förväntningar som finns. Vi vill att våra medarbetare ska känna sig stolta över att berätta att man arbetar på Medborgarskolan. Vi tror på transparens och ärlighet. Vi har goda föresatser men är inte perfekta. När vi gör fel vill vi stå för våra misstag och anstränga oss för att göra ett bättre jobb.

Vi ska inspirera vår omvärld
Vi vill föregå med gott exempel. Genom att berätta om det vi gör kan vi inspirera andra och starta en positiv spiral.

en extern miljörevisor varje år en revision och ser över vårt miljöarbete.

GRÖN FLAGG

Franska Skolan och samtliga förskolor har i stället för miljödiplomering valt att arbeta med Grön Flagg. Grön Flagg är både en certifiering och ett pedagogiskt verktyg för aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling i skola och förskola där barnen är involverade. I Grön Flagg-arbetet arbetar man med ett antal fokusområden tillsammans med barnen och eleverna.

FN:S GLOBAL COMPACT

Medborgarskolan Region Väst är anslutna till FN:s Global Compact. Det är ett sätt för oss att ta ställning, visa att vi åtar oss att uppfylla kraven i Global Compacts principer och att på ett systematiskt vis fortsätta att mobilisera kring vårt samhällsansvar.

FN:s Global Compact bildades 1999 som en hjälp för företag och organisationer som vill visa att man tar ett samhällsansvar i sin verksamhet. Global Compact består av tio principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och antikorruption. Principerna grundar sig på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om de mänskliga rättigheterna i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption.

KLIMAT 2030 – VÄSTRA GÖTALAND STÄLLER OM

Medborgarskolan Region Väst har även anslutit sig till kraftsamlingen "Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om" vilket innebär att vi ställer oss bakom klimatmålet att Västra Götalandsregionen skall vara fossiloberoende 2030 samt bidra med det vi kan för att målet ska uppfyllas.

Under 2024 har vi antagit följande klimatlöften inom ramen för Klimatlöftet företag:

1. Vi ska beräkna vår totala klimatpåverkan och ha mål om årliga utsläppsminskningar.
2. Vi ska ha en klimatstyrande resepolicy för hållbara tjänsteresor.
3. Vi ska ha en policy för distansarbete som tillåter hemarbete hela dagar.
4. Vi ska minska vår klimatpåverkan från livsmedel på möten och event.
5. Vi ska aktivt utforska potential för cirkulära affärsmödel i verksamheten.
6. Vi ska effektivisera vår elanvändning.

För Medborgarskolan Region Väst, som är verksam inom

områdena bildning och utbildning, är insatser kring ökad kunskap om miljö- och hållbarhetsfrågor samt skapa möjligheter för människor att mötas och diskutera dessa frågor på ett demokratiskt sätt det viktigaste i vårt hållbarhetsarbete. Därför strävar vi efter att väva in kunskap om miljö- och hållbarhet i våra utbildningar samt att öka vår egen medvetenhet.

MILJÖNYCKELTAL

Utöver löften och miljömål följer vi även ett antal miljönyckeltal för att övervaka vår miljöstatus och bevaka så att vi tidigt kan åtgärda om utvecklingen går mot fel håll.

- Pappersförbrukning – andelen folkbildningsarrangemang som signeras digitalt är nu över 99 %. Detta minskar vår förbrukning av papper till närvarolistor samt behovet av kuvert till post – plus minskade transporter. Vår användning av digitala verktyg för administration och kommunikation fortsätter öka, vilket också minskar vår pappersförbrukning. Vår förbrukning av utskrifter från kopiatorer har också minskat under 2024 jämfört med 2023.
- Elförbrukning – vi har haft en liten ökning av förbrukningen av el mätt i kWh/m² från 25 till 26 kWh/m², samtidigt som vi haft en total ökning av vår verksamhet jämfört med 2023 som delvis var ett pandemiår. Om vi jämför med 2019, det senaste verksamhetsåret före pandemin, har vi dock minskat vår elförbrukning per m² med 10 %.
- Transporter – här ser vi en ökning av antalet körda mil per medarbetare under 2024. Om vi jämför med tiden före pandemin så har vi sänkt körsträckan per medarbetare med nästan hälften.

Personal

Vi har fortsatt arbeta för att utveckla en kultur som går i linje med våra värderingar och springer ur den tillit och det förtroende som regionstyrelsen visar organisationen och som har lett till det goda resultatet sjunde året i rad.

Det goda resultatet visar tydligt på hur regionens samlade kraft och mod förädlad verksamheten och utvecklat nya möjligheter. På ett positivt och framåtlutat sätt har organisationen tagit sig an arbetet med sänkta anslag och ett nytt och komplext statsbidragssystem.

Ett perspektiv är ökad delaktighet genom att förtydliga uppdraget och sätta krispiga mål med månatlig uppföljning för respektive verksamhet. Vi har arbetat vidare med att öka transparensen och förvalta organisationens resurser medvetet och ansvarsfullt.

Tillsammans!

Den nya organisationsstrukturen – med övergripande rektor och biträdande rektorer samt verksamhetsutvecklare – inom förskoleverksamheten är nu fullskaligt och framgångsrikt införd. Utvecklingsarbetet kommer fortgå i alla led av personalstyrkan, i det relationella perspektivets anda.

Delar av Franska Skolan Göteborg har haft ett utmanande år med bland annat sjukskrivningar bland medarbetarna. Vi håller som bäst på att genomföra planerade åtgärder som ska förbättra läget.

I uppdragsverksamheten och folkbildningen har den nya organisationen, med bland annat avveckling av ett chefsled vid årsskiftet 2023-2024, etablerats.

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs och bokstavligen hjärtat i vår verksamhet. I samband med årets specifika utmaningar har medarbetarna varit initiativtagande, ansvarstagande, snabb-
rörliga och visat stort engagemang inom sina respektive uppdrag.

Då vi inte haft någon nationell medarbetarundersökning 2024 har i regionen kontinuerligt vidare med resultatet från medarbetarundersök-
förbättringsområden som vi framför allt fokuserar på är av stressrelaterad karaktär. Undersökningen visar även att medarbetarna har en hög förändringskraft som vi värnar om. I slutet av 2024 påbörjade vi en serie ”pulsmätningar” om psykologisk trygghet, som vi kommer fortsätta med tills ny medarbetarundersökning är på gång.

Dock har vi förtydligat det tillitsbaserade ledarskap som gäller i vår organisation genom löpande kompetenshöjande insatser för våra ledare.

Vi har de senaste åren läst och diskuterat relevant litteratur i mindre reflektionsgrupper inom styrgruppen. Vi har även följt upp 2023 års bok ”Att leda i ständig förändring”, ett material som varit till stor insikt och nytta i dessa utmanande tider av just förändring, genom en workshop med författaren Ylva M Andersson på hösten 2024.

Regionen har under året löpande genomfört kompetensutveckling för framförallt nya medarbetare inom olika områden. Vi har även genomfört regelbundna cirkelledarutbildningar, både fysiskt och digitalt, som introducerar Medborgarskolan och folkbildningen till nya cirkelledare.

Under andra halvåret 2023 startade vi en internutbildning i ”Verktyg för integration och mångfald” (VIM) som slutfördes första halvåret 2024. Vi har läst och arbetat med materialet i våra ordinarie arbetsgrupper och tagit fram handlingsplaner som vi löpande följer upp. En andra utgåva har tryckts upp med reviderat material, speciellt med exempel från förskola och skola. Planen är att förskola och skola ska genomgå utbildningen med start 2025.

Tillgänglighet

För Medborgarskolan är tillgänglighet en prioriterad fråga som i allra högsta grad ingår i vårt samhällsansvar. Vi vill försäkra oss om att alla människor har tillgång till utveckling på egna villkor och att individers olika behov tillgodoses.

Medborgarskolan Region Väst arbetar långsiktigt och strategiskt med att öka tillgängligheten på olika sätt.

Vi inhämtar och sprider kunskap och erfarenheter, vi bygger nätverk och skapar förtroendefulla relationer. Vi finns med i olika sammanhang där tillgänglighetsfrågan står i fokus.

För att nå personer som inte hittar till vår verksamhet genom de traditionella kanalerna, besöker vi aktivitetshus och föreningar för personer i olika former av utanförskap. Här möter vi bland annat personer med ångestsyndrom eller annan psykisk ohälsa, hemlösa kvinnor, personer som lever med missbruk eller kriminalitet och personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Vi har haft en stor kvalitetsinriktad verksamhet för dessa grupper och fler samarbeten har knutits under året.

Vi ger extra stöd till personer med särskilda behov för att de ska känna sig trygga att delta i kurser i vårt ordinarie utbud. Det bedrivs även ett internt arbete när det gäller förhållningssätt och metodutveckling inom området samt att hitta nya vägar till samarbeten med dessa målgrupper.

Personal och arbetsmiljö

På Medborgarskolan är det en självklarhet att organisation och arbetsmiljö ska präglas av lika villkor, jämställdhet och mångfald. Medborgarskolan ska ha en inkluderande arbetsmiljö och ta tillvara mångfalden vilken förbättrar förutsättningarna att nå full potential, både för den enskilda medarbetaren och för verksamheten.

Utdrag ur personal- och arbetsmiljöpolicy

vi
arbetat
tidigare
ningar. De

Folkbildning gör skillnad.

Marknad och kommunikation

Medborgarskolan Region Väst har under året aktivt deltagit i det nationella kommunikationsarbetet via en regionalt funktionsansvarig för marknad och kommunikation.

Vi har under året arbetat med att lyfta och tydliggöra Medborgarskolans uppdrag som folkbildare och vårt samhällsansvar, som främst handlar om att ge människor möjlighet att mötas, stärkas och utvecklas som individer. Vi har fokuserat på att förmedla personliga berättelser, i form av artiklar och filmer, om hur människor påverkas av vår verksamhet.

Parallellt har vi jobbat med att synliggöra våra verksamheter, dels via egna kanaler och dels via köpta medier, då främst digitalt, för att informera brett och nå nya målgrupper. Medborgarskolans samtliga öppna kurser har under 2024 varit synliga tillgängliga via Kurser.se.

En nationell marknadsundersökning gjordes på hösten, en åtgärd som återkommer vartannat år. Inga stora förändringar noterades sedan senast, men för Västs del kunde vi se att kännedomen om Medborgarskolan var, jämfört med andra regioner, hög.

I samband med Medborgarskolans verksamhetsåtagande har vi under 2024 även utvecklat tre profilområden, där nationella marknads- och kommunikationsgruppen redigerat och förenklat texter och producerat visuellt material i form av presentationer och trycksaker.

Under året har vi inlett en nationell kampanj under namnet *Folkbildning gör skillnad*, där vi tillsammans med ett filmteam från region Väst har producerat tre filmer där vi, baserat på våra tre profilområden kunskap, kultur och folkhälsa, samt med anledning av regeringens budgetnedsär-

ningar till folkbildningen, beskriver hur viktig folkbildningen är för samhället. Upplägget har arbetats fram i vår nationella marknads- och kommunikationsgrupp och gör nedslag i tre olika personers liv (från olika delar av Sverige) som skildrar vad folkbildningen betytt för dem och nu, med deras aktiva hjälp, för deras omgivning.

Även reportage och kortare filmer har gjorts för att passa olika kanaler. Vi har främst gått ut via kampanjsida på vår egen webbplats, inlägg och annonser på sociala medier och via andra köpta digitala kanaler och plattformar. Kampanjen har fått stort genomslag och mött ett enormt gensvar. Kampanjen kommer att fortlöpa även under 2025 med nya nedslag och nya kommunikationsinsatser. Läs artiklarna om Pontus, Hasse och Eman på kommande sidor 14-19 där det också finns länkar till filmerna.

Vi är mycket stolta över alla våra kompetenta och engagerade kursledare och hävdar fortsatt att

Det är något speciellt med våra kursledare. Under denna devis uppmärksammar vi regelbundet våra kursledare i kommunikationen. Under 2024 har vi bland annat lyft en kursledare i keramik i en sprillans ny keramikateljé i Falkenberg, där vi återöppnat lokaler som har varit uthyrda under några år. Se artikel på si-

dorna 30-31.

Inom vår uppdragsverksamhet har vi träffat och intervjuat en av våra deltagare i arbetsträningen, Lowe Träff, som efter en lyckad arbetsmarknadsåtgärd blev kvar på Medborgarskolan, där hon fick jobb. Se artikel på sidorna 30-31.

Vi har gjort ett reportage om Lennart Nellemark, en 96-årig nestor som varit aktiv i Medborgarskolan i över 50 år. Lennart mottog en hedersutmärkelse för sina insatser och sitt engagemang. Se artikel på sidorna 38-39.

Marknad och kommunikation

Kommunikation är ett strategiskt verktyg för att skapa en gemensam riktning och bild av Medborgarskolan samt för att nå våra verksamhetsmål. Syftet med vår kommunikation är att vårda och utveckla Medborgarskolans varumärke och att stödja verksamhet i enlighet med fastlagda verksamhetsplaner och strategier.

Utdrag ur marknads- och kommunikationspolicy

och

Musik

OCH FÖRENINGSLIV FÖRÄNDRAR LIVET FÖR UNGA

Dagens gängkriminalitet sprider skräck i samhället, orsakar stora kostnader och påverkar en hel generation unga. För att vända trenden krävs insatser från alla håll, inte minst för att ungdomar helt enkelt ska kunna hitta på något annat att göra. För Medborgarskolans Pontus Engborg är musik en av lösningarna. Han vet själv vilken skillnad den kan göra.

Text SOFIA ERIKSSON | Foto ANNA-LENA LUNDQVIST | Film INES SEBALJ

Det kanske inte riktigt går att jämföra ungdomskriminaliteten i 90-talets Partille med allt som händer i dagens utanförskapsområden. Mord, sprängningar och gänguppgifter var sällsynta företeelser då – men det var fortfarande mycket som kunde gå snett för en ung, frustrerad och vilse på jakt efter en identitet.

– Jag stal min första bil när jag var tolv. Jag ville vara fruktad. Våld var grejen och jag slogs varje dag. Så fick jag bekräftelsen och respekten jag ville ha, berättar Pontus Engborg, 44 år.

Han har förstås funderat mycket på varför hans ungdomstid kantades av så många mer eller mindre olagliga aktiviteter. Han kom från en trygg familj med närvarande föräldrar, men när han var åtta år dog hans far oväntat. Dessutom blev Pontus mobbad, och skolan blev ett ställe för konflikter och utåtagerande i stället för kunskap och vänskap. Under tonåren blev det bara värre.

– Jag ville ge igen. Våld var grejen. Första dagen på högstadiet bestämde jag mig för att bli den mest fruktade på hela skolan så jag letade upp den största personen jag såg och började slåss. Jag åkte fast för grov misshandel det första jag gjorde.

Han berättar om hur han hamnade i dåligt sällskap och ägnade dagarna åt att mucka med andra gäng, slåss, begå småbrott och festa.

– Det häftigaste var snacket efteråt. Vi drack folköl i nåns lägenhet och jag fick respekt och bekräftelse på hur jävla cool jag var som knäckt näsbenet på nån kille.

Ungdomsbrottsligheten ökar

I dag är ungdomsbrottslighet, gängkriminalitet och droger något som det rapporteras om i media varje dag och som politikerna ser som en av samhällets största utmaningar. Statistiken visar att ungdomsbrottsligheten inte bara ökar, utan dessutom kryper ned i åldrarna. Den blir utöver det också grövre; till exempel figurerar allt fler i åldern 15–20 i fall som rör sprängning och skjutvapen enligt Brottsförebyggande rådet, BRÅ. Det gäller så väl gärningspersoner som offer. Brotten är koncentrerade till socialt utsatta områden, men sprider sig till andra platser. Anledningarna är många, men det är tydligt att förebyggande arbete behövs på alla nivåer. Samhällets aktörer fokuserar på tidiga och lokala insatser, det vill säga att skola, kommun, socialtjänst, polis, civilsamhälle, föreningsliv, ja egentligen alla som kommer i kontakt med ungdomar agerar tidigt på riskbeteende och problembeteende.

Musiken bröt våldstrenden

För Pontus Engborg började vändningen och förändringen när några vuxna i hans närmaste omgivning gjorde just det. De såg honom, ställde krav på honom och gav honom självförtroende och respekt för något annat än våldet. Pontus hade nämligen ytterligare en drivkraft: trummandet. Efter pappans död hade han börjat fly in i musiken och spelade i timmar varje dag. Och han minns tydligt exakt när han insåg att musiken skulle bli hans väg ut. Han satt i väntrummet på kulturskolan i Partille och tittade på en plansch på väggen som föreställde en kille bakom ett trumset. På planschen stod det ”Stefan, studiomusiker Los Angeles”.

Pontus Engborg lämnade vägen mot ungdomsbrottslighet och blev proffsstrummis med hela världen som arena.

– Det ögonblicket skapade min karriär. Jag bestämde mig för att jag också skulle bli proffs och åka till LA.

Pontus berättar att Göran Karlsson, hans musiklärare i högstadiet, i princip var den enda som trodde på honom, och som gjorde allt för att han skulle ta vara på sin talang. Och snart spred sig ryktet om Pontus i Partille med omnejd, inte bara att han var en bråkstake, utan en begåvad bråkstake.

Vägen var varken spikrak eller enkel bort från våld och kriminalitet, men den gick via musikskolan, studieförbundens replokaler och engagerade ledare och lärare som såg hans talang och trodde på honom. Därefter blev det slagverksutbildning på gymnasiet och folkhögskola och sedan vidareutbildning i USA. Vid 21 års ålder hade han nått sin dröm och blivit proffsmusiker i LA, med spelningar världen runt tillsammans med världskända musiker och band.

Inspirera andra

I dag är Pontus åter i Sverige. Han har bildat familj och turnerar inte längre tio månader om året över nästan hela världen, men han spelar fortfarande fast helst lite närmare familjen och kortare perioder. Och musiken är fortfarande Pontus främsta vapen. Han har valt att vara den där vuxna

personen som hjälper unga på rätt spår. Han är verksamhetsutvecklare inom Medborgarskolans musikverksamhet Amplified, vilket innebär att han numera lever och andas folkbildning varje dag.

– Utan folkbildningen hade jag aldrig hamnat där jag gjorde. Och så säger många i min bransch. Jag älskar att inspirera, och det här är ett sätt att ge tillbaka, säger han.

Förutom att utveckla musikverksamheten inom förbundet stöttar och inspirerar han dagligen musiktalanger, nystartade garageband och unga med drömmar som de kanske inte riktigt vet hur de ska realisera. Som en del i sin mission föreläser han också för ungdomar runtom i Sverige på temat Våga Drömma.

– Jag börjar med att ställa frågan om det är någon som har en dröm. Då räcker de flesta upp handen. Då frågar jag om de exakt vet hur de ska nå den, och ber dem hålla kvar handen uppräckt i så fall. Då åker nästa alla händer ner. Det är här jag kan bidra – att visa hur de ska hitta vägen framåt för att drömmarna ska slå in. ■

Se filmen om Pontus och läs mer fakta bakom artikeln och ungdomsbrottslighet på medborgarskolan.se/folkbildning-gor-skillnad

Upplevelser

OCH KUNSKAP FÖRBÄTTRAR LIVET FÖR ÄLDRE

Ensamhet klassas numera som ett globalt hot mot folkhälsan. Och särskilt många äldre upplever ofrivillig ensamhet, något som kan leda till såväl psykisk som fysisk ohälsa. Hasse Sandberg, ordförande för en av Aktiva Seniorers lokalföreningar, är en av dem som tillsammans med Medborgarskolan kämpar för förändring.

Text SOFIA ERIKSSON

Foto ANNA-LENA LUNDQVIST

Film INES SEBALJ

Hasse Sandberg räknar noga in alla deltagare i dagens utflykt. 33 pensionärer kliver ur bussen framför Femörefortet i Oxelösund, sträcker på armar och ben och ser sig omkring i det vackra försommarvädret. Det är 25 grader varmt och strålande sol, men guiderna som snart ska visa runt råder ändå gruppen att ta på extra tröjor eller jackor, för fortet ligger väl dolt för ögat, insprängt i berget på halvön Femöre. Därför är det bara 16 grader där 70 man bodde och levde flera veckor i sträck under det kalla kriget. I dag är fortet ett museum, och det är därför pensionärerna från Nora just nu är på väg nedför trapporna. Ordförande Hasse ser lite, lite orolig ut.

– Det blir kanske lite fler trappor att gå i än jag hade trott, säger han men tillägger:

– Å andra sidan, hade vi berättat det innan hade folk kanske dragit sig för att boka.

Hasse Sandberg är en av dem som kämpar för att minska den ofrivilliga ensamheten.

Ingen vanlig bussresa

Femörefortet är egentligen stängt för allmänheten så här tidigt på turistsäsongen, men Hasse och några andra medlemmar har kontakter lite här och var och gillar att ordna utflykter som annars är svåra att komma i väg på, och som dessutom är tydligt lärorika och intressanta. Vanliga bussresor kan man åka på ändå, resonerar Hasse.

Därför har vårens utflyktsschema bland annat innehållit ett besök vid ett privatägt kraftverk, Örebro stadsarkiv och ett Chryslermuseum. Därutöver bjuder föreningen in föreläsare och underhållare, så medlemmarna har nyligen både fått se musikteater med Frödingkvartetten och lyssna på Kumlas fängelsechef Jaques Mwepu.

– Våra aktiviteter är nästan alltid fullbokade. Eftersom vi är en förening som folk känner sig hemma i är det lite lättare att som äldre våga följa med. Vi riktar oss ju särskilt till dem som har det lite svårare att komma i väg på evenemang, kanske för att de är fysiskt begränsade eller ensamma eller helt enkelt drar sig för att ta sig för saker, säger Hasse.

Aktiva Seniorer i Nora har 340 medlemmar och numera kommer så mycket folk att föreningen har svårt att hitta tillräckligt stora lokaler att vara i.

– Eftersom vi är lite till åren tycker vi inte om att sitta på stolsrader och balansera kaffe och kaka i knät medan någon håller föredrag. Vi vill alltid ha bord att sitta vid. Det blir så bra samtal och samvaro då också. Och det tror jag är minst lika viktigt som själva föreläsningen, säger Hasse.

Minska den ofrivilliga ensamheten

Förbundet Aktiva Seniorer, FAS, har 45 lokalföreningar runtom i landet och är en av Medborgarskolans anslutna medlemsorganisationer. Eftersom de båda organisationerna delar många mål och syften, som att främja olika intressen, skapa förutsättningar för utveckling, kunskapsdelning och samtal och helt enkelt se till att människor finner ett sammanhang som de mår bra i, är samarbetet logiskt. Aktiva Seniorer har också blivit en viktig aktör för att just nå det uttalade målet att minska den ofrivilliga ensamheten och får stöd av bland annat Socialstyrelsen.

I Nora känner Hasse att de gör stor skillnad.

– Jag har själv alltid levt ett aktivt föreningsliv med många sociala kontakter även efter att jag blev pensionär. Och jag har min fru, men alla har det ju inte så, det kan jag se i min omgivning. Det är lätt att bli sittande hemma, och det tror jag inte är bra för någon.

Enligt Socialstyrelsen upplever upp till 15 procent av

den äldre befolkningen att de är ensammare än de vill vara. Det kopplas till såväl psykisk som fysisk ohälsa, och ofta blir det ett cirkelskeende; som äldre blir många fysiskt begränsade och vågar, orkar eller vill inte företa sig lika mycket som tidigare, och ensamheten som uppstår får många att må dåligt. Bristen på stimulerande samtal och nya intryck kan få stora konsekvenser.

Ett sätt att fortsätta vara aktiv

Men i Femörefortet råder det varken brist på samtal eller nya intryck. Besöket inleds med ärtsoppa och pannkakor i mässen. Så klart, det är ju torsdag, och vilken mat är Försvaret känt för om inte ärtsoppa? Skratt och samtal ekar mellan bergväggarna. Några av deltagarna säger lite skämtsamt att det var ju synd att de glömt att ta med sig punsch för den värmen hade nog kommit väl till pass. Sedan tar guiderna över och gruppen lotsas via berggrum, långa tunnlar och vindlande trappor hela vägen upp till stridsledningscentralen. Härifrån styrdes fortets kanoner som med en radie på 13 kilometer skulle försvara Sverige om ryssen kom. Eva Gustafsson, 85, kikar i periskopsiktet.

– Det syns en massa siffror ... men havet är lugnt i dag ser jag, rapporterar hon.

Eva skulle mycket väl ha kunnat vara i riskzonen för ensamhet. Hon är relativt nyinflyttad i Nora, och hennes man har insjuknat i Alzheimers och kan inte vara lika aktiv som förr. Eva berättar om deras sportiga liv tillsammans, att hennes make jagade mycket och åkte 47 Vasalopp i rad. Själv har hon "bara" åkt tio Tjejasor. Så tvärtemot Hasses farhågor var trapporna verkligen inga problem för Eva. Däremot är hon lite extra stolt över att hon vågade trots sin höjdrädsla. Aktiva seniorer gick hon med i för att fortsätta att hålla sig aktiv, dels för att träffa nya vänner.

– Jag följer alltid med på resorna. Det är kul att komma till ställen man aldrig varit på och det är alltid trevliga människor med, säger hon. ■

Se filmen om Hasse och läs mer fakta bakom artikeln och ofrivillig ensamhet på medborgarskolan.se/folkbildning-gor-skillnad

ÄR VÄGEN MOT ETT INTEGRERAT SAMHÄLLE

De som flyr eller flyttar till Sverige från andra länder hyllar ofta det svenska demokratiska samhället. Yttrandefrihet och jämlikhet är något vi tar för givet. Därför är det extra viktigt att kunskapen om friheter och rättigheter fortsätter att delas och spridas, och där har studieförbunden en viktig roll. Det vet människorätsaktivisten och juristen Eman Shahoud, som flydde hit från Syrien.

Text SOFIA ERIKSSON | Foto ANNA-LENA LUNDQVIST | Film INES SEBALJ

Det är en solig men kylig förmiddag i Kristianstad, och utanför Medborgarskolans lokaler står redan en grupp kvinnor och väntar i snålblåsten. Eman Shahoud tar fram sin nyckelknippa och låser upp dörren. Kvinnorna småpratar på arabiska och svenska medan de går in och plockar fram sina handarbeten inne i kurslokalen. De visar stolt upp färggranna och fantasifulla väggbonader i makraméteknik, konstverk som de lärt sig knyta med hjälp av Emans hantverkskunskaper och råd.

Men kursen handlar långt ifrån bara om att lära sig att knyta vackra mönster.

– Att gå på kurs är ett bra sätt för kvinnorna att komma hemifrån. Vi får tid att diskutera och prata om hur vi har det. Alla mår bra av att arbeta med händerna. Vi hade en utställning i våras, och det var fint att se all glädje och alla känslor. I början var många blyga, men de har blivit starka, vågar prata framför folk och vara stolta över vad de gjort, säger Eman.

Flydde från Syrien

Eman är 61 år, uppvuxen i Syrien och har bott i Sverige i tio år. Som så många andra som flytt hit har hon en stark historia att berätta. I Syrien arbetade hon som advokat och hovrättsdomare.

– Det var ett bra liv, men det räckte inte för mig. Jag ville att andra skulle ha samma rättigheter som jag, kunna få bättre jobb och försörja sig, säger hon.

Hon engagerade sig mer och mer för kvinnors rättighe-

ter och allas lika värde, både i yrket och utanför. Men allt förändrades när hennes bror blev skjuten. När Eman ville öppna en utredning om mordet försökte den auktoritära regimen i Syrien hota henne till tystnad. Hon tvingades fly till Turkiet tillsammans med sina fyra barn, och därefter fatta det svåra beslutet att lämna dem där för att på egen hand ta sig till Sverige, i hopp om en snabb återförening.

– Men det tog tid. Jag var i Sverige i ett år och sju månader innan mina barn kunde komma hit.

För såväl barnen som för Eman blev språket nyckeln till Sverige och det svenska samhället. Sina nya kunskaper började hon använda för att hjälpa och utveckla andra; bland annat arbetade hon som modersmålslärare och språkstödare för nyanlända.

Lyfta andra

Denna vilja att ge andra bra förutsättningar att utvecklas genomsyrar Emans hela personlighet. Hon pratar om hur viktigt språket är för att komma in i ett nytt samhälle och på en ny arbetsmarknad. Hon brinner för ledarskapet, att stärka och lyfta andra, att förmedla hur saker och ting fungerar för att andra ska finna sin sanna potential. Hon startade tidigt en förening för syriska kvinnors rättigheter, och hennes engagemang ledde henne så småningom till Medborgarskolan.

– Jag letade på nätet efter organisationer i Kristianstad där jag skulle kunna vara volontär och hjälpa andra. Genom en vän fick jag möjligheten att föreläsa på Medborgarskolan. Och nu har jag också kurs i makramé, säger hon medan hon går runt i lokalen och visar, uppmuntrar och hjälper till där det behövs.

Integration via kunskap

De svenska studieförbunden spelar en viktig roll i att förmedla kunskap till nyanlända. Med såväl kursverksamhet, föreläsningar, riktade arbetsmarknadsåtgärder och stöd till föreningar har Medborgarskolan flera olika sätt att nå ut och bidra. En av de stora utmaningarna med att integrera nyanlända är just att hitta vägen ut i sysselsättning, men också att skapa en meningsfull och begriplig vardag.

I dag pratas det mycket om utanförskap och hur lätt det är att hamna och fastna där som nyanländ, arbetslös eller långtidssjukskriven. Utanförskap beskrivs enkelt som att inte kunna försörja sig själv, men är naturligtvis mer komplicerat än så eftersom individen drabbas inte bara ekonomiskt utan också socialt och hälsomässigt. Studieförbundens uppgift blir att bryta utanförskapet, inte bara genom att stötta människor på vägen mot integration, utbildning och arbete, utan också genom att vara en mötesplats där personer kan hitta ett socialt sammanhang.

Ett fantastiskt ord

Eman Shahoud har vid det här laget hållit ett flertal föreläsningar om allt från familjerelationer, konflikthantering och kulturkrockar till samhällsinformation, asylansökan och mänskliga rättigheter. Föreläsningarna riktar sig till främst till kvinnor med arabiska som modersmål och blir en viktig kunskapskälla för dem som fortfarande håller på att lära sig hur Sverige och livet här fungerar. Eman är

nästan häpen över hur lättillgänglig ny kunskap är i Sverige. Ordet "folkbildning" är fantastiskt, säger hon.

– Folkbildning, det är något som inte finns i till exempel Syrien. Men om du vill lära dig något nytt i Sverige finns det alltid ett sätt att få ny kunskap. Det är bra för alla. Människor kan göra mer nytta, och samhället utvecklas när människor utbildar sig, säger hon.

Internationella nätverk

Men Emans engagemang och vilja att sprida kunskap sträcker sig också utanför Sveriges gränser. Hon är med i flera internationella nätverk, bland annat ett för kvinnliga domare och ett för syriska kvinnor som tvingats fly. Dessutom deltar hon i ett konstitutionsutskott vars uppgift är att ta fram en ny syrisk grundlag. Oavsett om hon håller en kurs i Kristianstad eller är på möte i Genève, tror hon på kraften av att dela med sig av kunskap och arbeta tillsammans. Hon tittar återigen ut över gruppen kvinnor på makramékursen.

– Vi pratar mycket om att vi ska kunna göra allt vi drömmer om. Alla här drömmer om utbildning, jobb och en god ekonomi. Tillsammans kan vi göra mycket, förändra varandra och hjälpas åt att nå målen. ■

Se filmen om Eman och läs mer fakta bakom artikeln och utanförskap på medborgarskolan.se/folkbildning-gor-skillnad

Eman Shahoud, syrisk advokat och hovrättsdomare, tvingades fly när hennes bror blev skjuten.

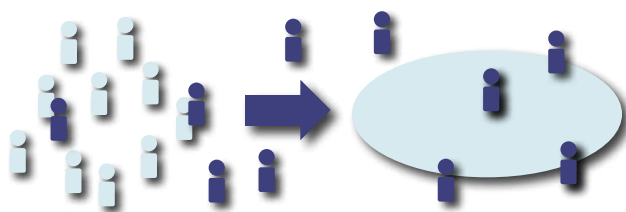
Självkänsla och sammanhang skapar **MOD OCH MÖJLIGHETER**

Uppdragsverksamheten inom Medborgarskolan Region Väst sker ofta i samarbete med Arbetsförmedlingen, ESF-rådet, kommuner och andra uppdragsgivare. Verksamheten ligger helt i linje med vårt folkbildningsuppdrag, som i första hand är att stärka demokratin och göra det möjligt för människor att påverka sin egen livssituation. Genom vår samlade kompetens och erfarenhet som studieförbund har vi unika utvecklingsmöjligheter att erbjuda våra deltagare.

Målgrupperna i denna verksamhet är människor med olika grundförutsättningar och som befinner sig olika långt från arbetsmarknaden – många i en utsatt situation där utanförskap inte är ovanligt. Vårt fokus ligger på att, utifrån individens egna villkor, hjälpa deltagare ut i arbete och in i samhället. Vinsterna på vägen dit är dock för många deltagare betydligt fler. Engagerade handledare tillsammans med känslan av sammanhang, tillhörighet och rutiner ökar självkänslan och skapar förutsättningar för en meningsfull vardag. Det lustfyllda mötet mellan människor ingjuter mod och öppnar möjligheter till utveckling, inflytande över sin egen livssituation och en ljusare framtid.

Vi erbjuder tjänster inom hela spannet av arbetsmarknads-tjänster, såsom arbetsträning och matchningsinsatser, på många orter runtom i Västra Götaland och Halland. År 2024 hade uppdragsverksamheten över 1 000 deltagare som fick individuell, engagerad hjälp och kunnig stöttning av våra handledare för att etablera sig på svenska arbetsmarknaden eller börja studera. Av dessa har 204 personer gått vidare till jobb eller studier och 151 etablerat sig på arbetsmarknaden.

Om varje figur nedan representerar 100 personer, så ger skissen en ungefärlig bild av totala antalet deltagare i uppdragsverksamheten (ljusblå) som nu på ett eller annat sätt är i förflyttning (mörkblå) mot arbetsmarknaden.

DET LUSTFYLLDA LÄRANDET börjar hos våra yngsta medborgare

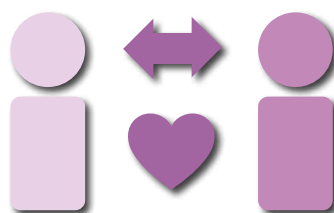
En glad, öppen, inkluderande och relevant mötesplats där människor känner sig trygga, respekterade och delaktiga är en god grogrund för ett lustfyllt lärande.

Det lustfyllda lärandet börjar hos individen men är i allra högsta grad beroende av omgivningen och kontexten. Medborgarskolan strävar efter att tillämpa ett relationellt förhållningssätt där förhållandet människor emellan står i fokus och där dialog, samspel och interaktion är betydelsefulla komponenter. Relationell pedagogik kan beskrivas som ett teoretiskt synsätt där relationer, snarare än individuella och kollektiva förhållanden, utgör goda förutsättningar för lärande och utveckling i samverkan med andra.

Vi vill skapa mötesplatser där ett givande och tagande och ett nyfikenhet och uppmuntrande förhållningssätt får alla att känna delaktighet.

En demokrati innebär att alla människor inkluderas och blir sedda, hörda och förstådda. Då växer vi som människor, vi vågar forma och uttrycka våra åsikter och vara de vi är – i samklang med vår omgivning.

Vi menar därför att en av våra viktigaste uppgifter – inom all vår verksamhet, från förskola och skola till studiecirkel och samhällsuppdrag, från den yngsta medborgaren till den äldsta – är att säkerställa det lustfyllda lärandet.

Stärkt samhälle genom IDEELLA KRAFTER

Ett av syftena med folkbildning är att bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen. Detta är kanske speciellt viktigt för unga personer. Utanförskap, orsakad av till exempel psykisk ohälsa, missbruk, kriminalitet eller arbetslöshet kostar samhället miljarder för insatser inom bland annat sjukvård, rehabilitering, omvårdnad, insatser från rättsväsendet samt produktionsförluster. Och då har vi inte ens berört den personliga förlusten som det innebär för en människa att leva i någon form av utanförskap. Samhället har mycket att vinna på att arbeta förebyggande och det finns stora besparingar att göra både i mänskliga hälsovinster och ekonomiska vinster. Läs mer på ideerforlivet.se

Med hjälp av statens, regionens och kommunens stöd till studiecirkelverksamhet samt i samverkan med lokala aktörer skapar vi verksamhet i socialt utsatta områden och för personer i någon form av utanförskap. På så sätt kan vi stärka det goda i samhället och visa på alternativ sysselsättning till exempelvis gängbildning och kriminalitet. Under året har regionen bland annat bedrivit verksamhet med inriktning musikstudio i samarbete med kommunerna i Kungälv och Alingsås, båda i syftet att skapa bra sysselsättning för ungdomar.

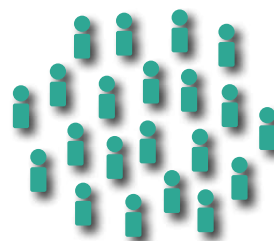
De allra flesta cirkelledare inom Medborgarskolan arbetar dessutom helt ideellt. Det är i princip endast cirkelledare i öppen verksamhet som är arvoderade. De bidrag vi får från stat, region och kommun används främst till olika typer av kostnadsersättning för till exempel lokalhyra eller material som behövs för att göra denna verksamhet möjlig. Den ideella insats som cirkelledarna under 2024 lagt ner motsvarar i tid 104 421 studietimmar. Räknar vi om ledarnas ideella insats till kronor blir det 31 563 336 kronor (vi har använt oss av ett snittarvode/timma). Se mer sidan 8.

Om varje figur nedan representerar 5 000 timmar i nedlagd tid, ser förhållandet mellan arvoderad och ideell insats ut ungefär så här:

ARVODERAD INSATS

IDEELL INSATS

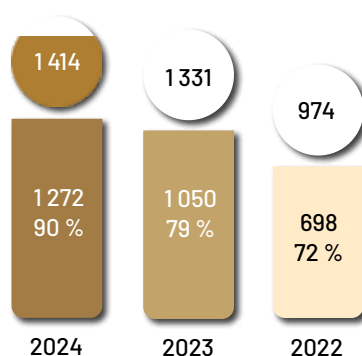
DET ÄR NÅGOT SPECIELLT med våra kursledare

Cirkelledarna har en central roll när det gäller att realisera statens syften och enligt Folkbildningsrådets rapport nr 1 2014 *Cirkelledare – folkbildningens fotfolk och drivkraft* har cirkelledarna "ett pedagogiskt uppdrag i demokratins tjänst". Att vara cirkelledare innebär alltså att vara lite extra engagerad och ta på sig ett ansvar att lyssna, dela med sig, samordna och leda en grupp kring ett gemensamt intresse. Därför har vi gjort en förnyad satsning på cirkelledarutbildning. Många av våra cirkelledare är det under ett par år och därför finns det ständigt ett behov av att grundutbilda nya studiecirkelledare. Kunskapen kring folkbildning finns förstås kvar hos de cirkelledare som lämnar vår verksamhet och på så sätt får cirkelledarskapet betydelse både i det civila samhället och i arbetslivet.

Våra cirkelledare är centrala för Medborgarskolans verksamhet. Därför erbjuder vi alla cirkelledare en grundutbildning samt påbyggnadsutbildningar i olika ämnen som till exempel pedagogik och metodik. Vår grundläggande cirkel-

ledarutbildning ger kunskap om bland annat statens fyra syften för folkbildning (se sidan 3), studiecirkelpedagogik inklusive vikten av deltagarnas inflytande samt om Medborgarskolan som det humanistiska studieförbundet med en tydlig värdegrund.

ANTAL CIRKELLEDDARE MED
GRUNDLÄGGANDE CIRKELLEDDARUTBILDNING

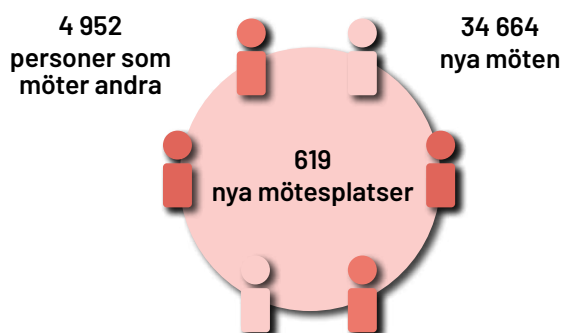
FOLKBILDNING SKAPAR NYA MÖTEN

som stärker civilsamhället

Sveriges riksdag antog 2014 en ny folkbildningsproposition *Allas kunskap – allas bildning*. I den slog man fast att "Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling i samhället". Folkbildningen är en del av det svenska civilsamhället och spelar en viktig roll för den svenska demokratin.

Vi inom Medborgarskolan är övertygade om att människor utvecklas genom att mötas. Att möta personer med samma intresse i en studiecirkel, personer som man kanske aldrig annars skulle ha träffat, ger nya insikter och förståelse vilket är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Speciellt i vår öppna studiecirkelverksamhet, dit vem som helst kan anmäla sig och delta, möts människor från olika åldersgrupper, bakgrunder, kön eller andra tillhörigheter. För oss är därför den öppna verksamheten en mycket viktig del av folkbildningsverksamheten.

Under 2024 skapade Medborgarskolan Region Väst 619 möjligheter till denna typ av möten genom våra öppna studiecirkel. I genomsnitt deltog åtta personer i varje studiecirkel, vilket i teorin gav 4 952 personer möjlighet att möta minst sju andra nya personer som de inte annars skulle ha träffat. Detta innebär totalt 34 664 nya möten. För mer statistik, se sidan 8.

Verksamhetsområden

Folkbildningen har en lång tradition i Sverige som vi värnar om. Redan på 1800-talet träffades människor för att lära av varandra, studera tillsammans och delta i kulturaktiviteter. Dagens folkbildning, tillika all vår verksamhet, utgår från samma drivkraft – att modiga, upplysta och engagerade samhällsmedborgare är en av demokratins grundläggande bygghstenar.

Gemensamt för samtliga verksamhetsområden i Medborgarskolan Region Väst, som innefattar folkbildning, uppdragsverksamhet och skolor, är att de stimulerar till ökad kunskap, social gemenskap och meningsfull sysselsättning. Vi arbetar efter en humanistisk värdegrund (se sidan 4) som genomsyrar samtliga verksamheter.

Vi erbjuder mötesplatser för ett lustfyllt, livslångt lärande som är en utgångspunkt för all vår verksamhet. Tack vare vår bredd engagerar vi människor i alla åldrar och livsfaser och bidrar till deras utveckling och välmående.

Genomgående inbjuder vi till mänskliga möten som kännetecknas av ömsesidig respekt, sammanhang och delaktighet och är en hörnsten för god hälsa.

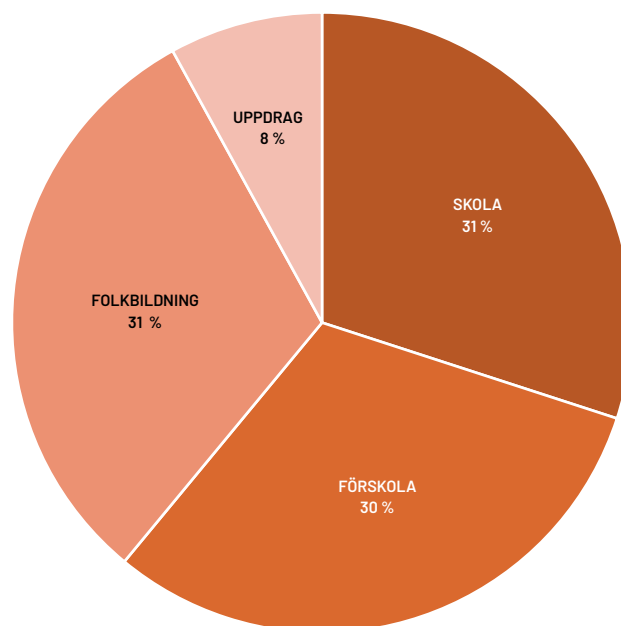
Vi arbetar aktivt för ett rikt kulturliv för alla, vilket bidrar till ett mer demokratiskt och innovativt samhälle. Kultur stimulerar kreativitet, lyfter röster, vidgar vyer, ingjuter mod, skapar förändring och driver utveckling.

I samverkan med föreningslivet, välfärden, omsorgen och andra samhällsviktiga partners arbetar vi med utsatta målgrupper – från arbetssökande och ofrivilligt ensamma till våldsutsatta personer – för att sprida kunskap om samt förebygga och motverka utanförskap och ohälsa.

Styrelsen anser att det är av största vikt att vi har flera verksamhetsben att stå på, i huvudsak för att utnyttja regionens resurser men också för att säkerställa regionens resultat och över tid skapa en stabil ekonomi och hållbar organisation.

2024 ligger fördelningen (baserat på omsättning) mellan våra fyra verksamhetstyper procentuellt på 31 % för folkbildning, 8 % för uppdrag, 30 % för förskola och 31 % för skola.

Under året har vi fortsatt fokuserat på samarbete mellan verksamhetstyperna. Samarbetet har stärkts och resulterat i ett bättre utnyttjande av varandras verksamheter, lokaler, resurser, nätverk och kompetens.

Folkbildning

Öppen verksamhet

Denna verksamhetstyp vänder sig till allmänheten och erbjuder kurser och föreläsningar inom en mängd olika ämnesområden. Populäraste ämnena under året har varit (i följande ordning): konst och hantverk, språk, dans och teater, djur och natur, kropp och själ, musik. Kropp och hälsa ser ut att öka igen efter ett tidigare tapp.

Under 2023 och 2024 hade följderna av pandemin lagt sig och vår öppna verksamhet såg ut att gå bättre igen. Det blev dock tydligt hur sårbar den öppna verksamheten är, då människor som drabbas av lågkonjunkturen med ökade drifts- och matkostnader tvingats till ekonomisk försiktighet. Vi ser däremot ett behov hos våra deltagare att återigen träffas fysiskt och känna delaktighet utanför den digitala världen.

Regionens diplomutbildningar inom ett flertal estetiska ämnen samt ekonomi har varit fortsatt populära. De flesta utbildningarna omfattar en heldag i veckan per termin och vänder sig till dem som vill lägga grunden till fortsatta studier, en ny yrkesbana eller helt enkelt vill söka ny kunskap.

Vi har generellt identifierat ett ökat intresse för kurser med praktisk inriktning inom till exempel konst och hantverk men också kurser med inriktning mot friluftsliv och utomhusaktiviteter, såsom exempelvis jakt eller användning av motorsåg.

För att möta den stora efterfrågan av keramik- och hantverkskurser, har vi på olika håll i regionen hittat nya lokaler och därmed funnit nya möjligheter för denna typ av verksamhet. De nya verksamhetsanpassade lokalerna i

Kungssten i Göteborg ställdes i ordning under 2021 och har sedan dess fyllts med ny, kreativ verksamhet. Här huserar estetiska ämnen såsom keramik, träslöjd, dans och teater. Vi har startat upp en ny keramikstudio i Falkenhus i Falkenberg och keramiken har varit ett mycket populärt ämne med flera kurser varje vecka (se artikel på sidorna 30-31). Vi har även ett nytt samarbete med Gamla krukmakeriet i Laholm där vi bedriver keramikkurser.

I Falkenhus, Falkenberg, har vi färdigställt vår danssal som nu nyttjas för dans- och teaterkurser samt körverksamhet. Lokalen har även potential att hyras ut till föreläsningar eller som scen för andra ändamål.

Det är något speciellt med våra kursledare

Vi är mycket stolta över alla våra kompetenta och engagerade kursledare och hävdar fortsatt att det är något speciellt med våra kursledare. Under denna devis uppmärksammar vi regelbundet våra kursledare i kommunikationen.

Våra cirkelledare är centrala för vår verksamhet och vi erbjuder alla cirkelledare – både inom den öppna och den anslutna verksamheten – en introduktion i folkbildning, studiecirkelpedagogik samt Medborgarskolans värdegrund. Cirkelledarintroduktionen är ett krav från Folkbildningsrådet och ett led i vårt kvalitetsarbete. Vi erbjuder även våra kursledare möjlighet till stipendium för vidare utveckling

Ansluten verksamhet

Medborgarskolan Region Väst samarbetar med ett stort antal föreningar och grupper som bedriver studiecirklar eller genomför kulturarrangemang inom de flesta ämnesområden, bland annat musik, teater, dans, konst, djur och natur.

Under 2024 har vi fokuserat mycket på stöttande arbete för personer som befinner sig i ofrivillig ensamhet. Genom projektmedel från Västra Götalandsregionen har vi i Skövde och Mariestad bland annat genomfört konstprojekten "Re-Load" och "Kulturstigen". Hit har besökare kommit vecka efter vecka, för att utvecklas och bygga gemenskap.

Vi har även byggt upp och förvaltat många nya, spännande samarbeten, såsom Kungälv's Kulturhistoriska Fordonsvänner som är en förening med stort engagemang för kulturhistoriska fordon. Föreningen anordnar regelbundna träffar på Fästningsholmen från april till september, där tusentals fordon och besökare samlas för att dela sitt intresse. Utöver dessa träffar arrangerar föreningen rallyn, deltar i kommunens nationaldagsfirande och andra evenemang. Under vinterhalvåret anordnas caféträffar, bildvisningar och studiebesök för medlemmarna. Inför sitt 10-årsjubileum 2025 planerar föreningen flera jubileumsaktiviteter.

Under 2024 har vi vidareutvecklat och spridit vår satsning "Mätta magar", en insats för socioekonomiskt utsatta familjer, som tidigare enbart genomfördes i Skaraborg. Nu finns initiativet även i Trollhättan och Göteborg. "Mätta magar" är en kostnadsfri matlagningskurs där familjer får en meningsfull lovaktivitet samtidigt som de lär sig att laga näringsrik mat från grunden – kunskaper som de kan ta med sig och använda i vardagen.

Ett annat samarbete som Medborgarskolan Väst haft under 2024 är med den ideella föreningen Bohusläns Cirkussällskap – Reinos vänner. Hjärteprojektet CirkusKvarnen i Bohus är unikt i sitt slag och erbjuder ett flertal olika cirkusgrupper, för såväl barn och unga som vuxna, med och utan fysiska eller psykiska funktionsvarianter.

Under 2024 har vi fortsatt vårt samarbete med Aktiva Seniorer i både Västra Götaland och Halland. Genom gemensamma aktiviteter och folkbildningsinsatser skapar vi meningsfulla sammanhang, där seniorer kan dela kunskap, utvecklas och stärka sin sociala gemenskap. Dessa samarbeten bidrar till att främja livslångt lärande och motverka ofrivillig ensamhet.

Medborgarskolan i Mariestad tog redan under 2023 initiativ till att skapa ett kulturhus. Nu har vi startat verksamheten och vi engagerar här ett stort antal lokala och nationella konstnärer, musiker, dansare och matentreprenörer. Att vara medskapare till denna typ av mötesplats och rent konkret påvisa vilken kulturell plats Mariestad kan vara, är otroligt givande. Medborgarskolan kommer därför att fortsätta skapa nätverk och fläta samman kulturer i Mariestad.

Precis som tidigare år deltog Medborgarskolan även 2024 i Borås Pride. Genom vår närvaro med tält och aktiviteter erbjöd vi folkbildning i olika former, skapade möten och samtal om viktiga samhällsfrågor samt lyfte kulturens och lärandets roll i en inkluderande och öppen demokrati. Vår medverkan är en del av vårt engagemang för mångfald, allas lika värde och rätten att få vara sig själv.

Under hashtaggen #jagärdinsyster har vi fortsatt att sprida kunskap om våld i nära relationer, via bland annat samarbeten med föreningar och kvinnojourer. Vi är förvissade om att när vi uppmärksammar och sprider kunskap om problemet inte bara stöttar redan utsatta, utan även kan ge kraft till omgivningen att agera och vid behov ingripa. Vi inbjuder även till samtalsforum dit våldsutsatta, och personer som på ett eller annat sätt berörs av våld i nära relationer, kan komma och få stöd och råd.

Under året har vi arbetat aktivt med läsfrämjande insatser, utifrån ett uppdrag från Västra Götalandsregionen, exempelvis genom en satsning i Safirträdgården i Tynnered där vi genom bokvandringar och högläsning sänkt trösklarna för föräldrar att läsa högt för sina barn. Vi har arbetat med läsfrämjandeworkshops runtom i regionen, så som mammapoesi på lätt svenska, låt- och skönlitteraturskrivarworkshop och föreläsningar om att börja läsa och skriva på svenska. Dessutom har vi samarbetat med Teater Jubel kring att skapa och turnera med föreställningen Nästa stora grej, en komediföreställning för ungdomar om läsfrämjande.

Kvalitetsgranskning och internkontroll

Medborgarskolan anpassar samarbetet med föreningar och grupper efter deras behov, och är i ständig dialog med samarbetsparterna för att skapa de bästa förutsättningarna för grupperna att mötas och utvecklas inom sina respektive områden. (Se vidare på sidan 32.)

Form, känsla och terapi

PÅ KERAMIKEN I FALKENBERG

Medborgarskolans kurser är tillbaka i Falkenberg, och Falkenhus fylls återigen med kurser och utbildningar. En av de absolut mest populära kurserna är keramik med Hillevi Hellberg.

Text och bild SOFIA ERIKSSON

Hillevi är vänsterhänt, så hennes kursdeltagare får tänka tvärtom när hon visar hur hon centerar en klump välknådad lera, en så kallad klös, på drejskivan. Efter lite bearbetning snurrar den perfekt i mitten, redo att formas. Än vet ingen vad klumpen kan bli för konstverk. Och det är lite det som är tjusningen, tycker Hillevi.

Keramik är en lång process som du kan påverka mycket. Men det är också oförutsägbart. Du kan ha otur på vägen, och det kräver både tålamod och ödmjukhet. Det går inte att förvänta sig att allt ska bli perfekt; i stället får du lära dig att hantera att något går fel och tänka om, säger hon.

Full fart och lugn terapi

Det är torsdagkväll i Falkenhus i centrala Falkenberg, och som vanligt numera är lokalerna fulla med aktivitet. I entrén en trappa upp pågår samtal på spanska kring fikaborden, och från stora salen letar sig ljudet av stämsång hela vägen ned till källaren, där Hillevi Hellbergs nybörjarkurs i keramik alltså håller till. Här har de ordentligt med plats, med ett särskilt rum för drejning, gott om utrymme för skapandeprocessens alla steg, material och redskap samt en sal med flera sittplatser runt ett stort arbetsbord framför en whiteboard. Här sitter några av deltagarna och arbetar på sina egna projekt under lågmält samtal. Stämningen är lugn, välkomnande och ... välgörande på något vis.

– Såklart vill deltagarna få mer kunskaper och utlopp för sin kreativitet. Men jag ser också hur de kommer in i lokalen och liksom skakar av sig sin hektiska dag och bli lugna när de börjar arbeta med leran. Det behöver man inte vara stressad eller utbränd för att uppskatta, utan det är nog bra för alla, säger Hillevi.

En av deltagarna, Ros-Marie, håller med. Hon fick för ett tag sedan en allvarlig blodförgiftning och höll på att dö.

– Jag fick mig nog en liten käftsmäll av livet då. Nu håller jag sakta på att ta mig tillbaka och bestämde mig för att göra något bara för mig själv. Vi kvinnor kan ju var rätt dåliga på det, eller hur?

De tre timmarna varje vecka blir som en liten bubbla, förklarar hon.

– När vi sitter här och jobbar så går jag in i mitt egna. Det är terapi på hög nivå.

Hon berättar att hon gick en keramikkurs i sin ungdom för över 45 år sedan och glömt det mesta. Men takterna verkar sitta i, för hon visar upp en vacker och naturtrogen vitlöksgömma hon gjort.

– Det mesta kommer ur fantasin. Nu håller jag på att göra en skålblomma som jag ska ha ett armeringsjärn i och sätta i trädgården.

Omstart i Falkenberg

En trappa upp håller verksamhetsansvarige Jesper Wiland på att avsluta en lång arbetsdag.

– Det är skönt att vara i gång igen, säger han och syftar på att kursverksamheten i Falkenberg haft uppehåll i några år. Nu har Jesper Wiland det kära bekymret att planera ett nytt och fräscht kursutbud för Falkenbergsborna. Det har bland annat medfört att stora delar av Falkenhus har behövts byggas om.

– Huset har under en period varit uthyrt till annan verksamhet, men nu har vi investerat och anpassat för att själva börja bedriva folkbildningsverksamhet igen. Jag tycker att vi fått till det bra! Och engagemanget är jättestort. Jag träffar folk hela tiden som vill vara med och utforma kursverksamheten, säger han.

Hittills finns här replokal för band eller privatlektioner och det erbjuds kurser i, förutom keramik, bland annat yoga, språk och barndans och snart också balett. Så snart köket är färdigrenoverat blir det matlagning också, och många av Medborgarskolans anslutna verksamheter kan hålla till här.

Efterfrågat kursutbud

Att Medborgarskolans kurser varit efterlängttade råder det inget tvivel om. Söktrycket på särskilt keramikkurserna i Falkenberg har varit extremt högt. Medborgarskolan och Hillevi löste det genom att sätta in fler kurser per vecka plus en extra kurs dagtid, totalt fyra kurser i veckan. Dessutom dyker det lite då och då upp miniworkshops och kurser på olika teman, som till exempel Halloween, jul och påsk. Ibland håller Hillevi tekniska kortkurser som enbart fokuserar på till exempel handbyggning. Alltid med fulla deltagarlistor.

– Det är otroligt kul att keramik är så efterfrågat. Jag tror det är för att alla kan, oavsett ålder och förkunskaper. Men också för att många i vår tid saknar att få göra något med händerna. Hantverk fick ett tydligt uppsving under pandemin när fler och fler insåg att det är fint att ta sig tid att skapa något, säger Hillevi.

Hon själv upptäckte faktiskt keramik som konstuttryck för bara några år sedan, just på en kurs inom Medborgarskolan.

– Jag började för att jag behövde lite lugn i livet. Jag har alltid varit kreativ, men just den här perioden hade jag jobbat väldigt mycket och hade en stor dos stress i kroppen. Jag sa till min mamma att jag behövde göra något annat, så vi gick en keramikkurs tillsammans. Hillevis lärare såg hennes förmåga och frågade efter ett tag om hon ville hålla i en nybörjarkurs. Och på den vägen är det.

– Att undervisa ger mig väldigt mycket. Främst stolthet över hur folk utvecklas formmässigt, men också glädje när jag ser hur de släpper stress och dåliga känslor. Dessutom utvecklas jag själv när får anledning att lära mig mer om sådant som deltagarna frågar om, säger hon och tillägger: Dessutom är det så fin stämning. Folk tycker ju om att vara här – det gör mitt jobb rätt härligt. ■

Löpande besök hos grupperna, både anmälda och oanmälda, görs och dokumenteras som ett led i vårt kvalitetsarbete. Ett bra verktyg i kvalitetskontrollen är de så kallade "krocklistorna", en samkörning av samtliga studieförbunds rapporterade verksamhet. En "krock" innebär att en person ser ut att ha deltagit samma dag och tid i två eller flera studieförbunds verksamhet. Sedan 2021 får vi krocklistor fyra gånger per år. Samtliga krockar utreds tillsammans med cirkelledaren och berörda studieförbund och stryks från rapporteringen. Oftast beror krockar på slarvfel i närvarorapporteringen, men kan också vara en indikation på att allt inte står rätt till, i vilket fall vi gör en noggrann uppföljning.

Här föds det svenska musikundret

Musikverksamheten i Medborgarskolan Region Väst är omfattande. Den bidrar till god folkhälsa, ökad kunskap samt berikar kulturlivet.

Regionens musikhus är en grundförutsättning för att musikgrupper ska kunna träffas och utveckla sitt intresse och borrar för kvalitet, lojalitet och stabilitet. Vi har under 2024 haft musikhus och musikstudios på följande orter: Halmstad, Varberg, Kungsbacka, Mölndal, Göteborg, Kungälv, Stenungsund, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde och Borås. Vi har under 2024 byggt upp en replokal i Falkenhus i Falkenberg, där ungdomar får chansen att träffas och spela

musik. Vi har utvecklat fler utrustade replokaler i regionen, där alla får chansen att spela musik gratis. På så sätt möjliggör vi musik även för dem som inte har ekonomisk möjlighet att hyra en replokal men gärna vill träffas och musicera tillsammans med andra.

Amplified, Medborgarskolans musikverksamhet på bandnivå, erbjuder ett servicepaket av tjänster som främjar utvecklingen för anslutna musikgrupper. I paketet ingår bland annat replokaler, speltillfällen, studioinspelningar, synlighet i media och ett stort branschnätverk. Vi har samarbeten med bland andra Sonic Train Studios, Recordia och Welfare samt även ett fortgående samarbete med radiostationen Pirate Rock. Vi har under året fortsatt arbetet för att säkerställa kvaliteten i den verksamhet vi bedriver, bland annat genom fler besök ute i verksamheterna. Vi har under året haft cirka 300 regionalt anslutna musikgrupper.

Amplified har under de senaste åtta åren även varit en av huvudarrangörerna för Musikhjälpen i Varberg. Vi samlar på olika sätt in pengar som sedan skickas vidare till Musikhjälpen nationellt för att ekonomiskt bidra till de teman och projekt som väljs ut respektive år. Under 2024 samlade Amplified tillsammans med Varberg för Musikhjälpen in 586 643 kronor och slog därmed förra årets rekord med cirka 100 000 kronor.

Uppdrag

Uppdragsverksamheten ligger helt i linje med vårt folkbildningsuppdrag. Medborgarskolans humanistiska värdegrund präglar hela vår verksamhet och vi värnar om alla människors rätt till utveckling. Det är inte ovanligt att målgrupperna ofta befinner sig i en utsatt situation och utanförskap.

Verksamhetens fokus ligger på att hjälpa dessa personer ut i arbete och in i samhället. Inom verksamhetsområdet Uppdrag är vår samlade ambition att erbjuda hela spektrat av rehabiliterande och matchande tjänster, på uppdrag av såväl statliga som kommunala aktörer samt externfinansierade projekt som överensstämmer med våra kärnverksamheter. Detta för att bidra till ökad integration i samhället och på den svenska arbetsmarknaden. Denna verksamhetstyp består för region Västs del främst av ett antal arbetsmarknads- och integrationsprojekt, i samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, ESF (Europeiska Socialfonden), kommuner samt mindre uppdrag från Omställningsfonden.

För arbetssökande individer bedriver vi på uppdrag av Arbetsförmedlingen tjänsten Rusta och matcha på följande orter; Borås, Falkenberg, Göteborg, Halmstad, Kungälv, Kungsbacka, Mariestad, Skara, Skövde, Stenungssund, Varberg, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg. Vi ser att vår verksamhet, som bygger på kvalitet och individens behov i centrum, är starkt eftersökt och vi har som ambition att täcka hela Västsverige och Halland med vårt samlade utbud av matchningstjänster.

Under 2024 har vi fortsatt utöka Rusta och matchas aktiviteter på sociala medier, vilket varit efterfrågat av många deltagare i tjänsten. Genom att dela med oss av tips på hur man skaffar jobb i en lågkonjunktur, råd inför jobbsökan-

det samt intervjuer med deltagare, har vi fått en ny form av synlighet utåt vilket varit väldigt uppskattat. Närvaron i sociala medier har även bidragit till nya besökare under våra drop in-tider, under vilka intresserade kan få mer information om de tjänster Medborgarskolan erbjuder arbetssökande.

Uppdragsverksamheten har under 2024 fokuserat på att etablera våra deltagare permanent på den svenska arbetsmarknaden via jobb eller studier. 204 deltagare har kommit ut i arbete eller studier under 2024, varav 74 % har haft en längre anställning än 3 månader. Uppdragsverksamheten i regionen har under året i genomsnitt haft 347 deltagare (ej unika) per månad.

Utöver matchningstjänsterna bedriver vi ett brett spektrum av andra tjänster och projekt med koppling till arbetsmarknaden. På uppdrag av Arbetsförmedlingen bedriver vi till exempel arbetsträning och förstärkt arbetsträning. Under 2024 har vi, förutom redan etablerad verksamhet i Göteborg, Skövde, Kungälv och Stenungssund, Mariestad även startat verksamhet i Falkenberg. "Ta tillvara" är ett koncept som Medborgarskolan har utvecklat för i synnerhet arbetsträning och förstärkt arbetsträning, där man på olika vis fokuserar på hållbarhet.

Care var ett projekt för ukrainska flyktingar i syfte att öka den språkliga kompetensen och hitta vägar in på den svenska arbetsmarknaden. Under 2023 och början av 2024, blev vi beviljade tre Care-projekt (regionala och nationella), där medlen kom från Europeiska Socialfonden.

Lyckad arbetsmarknadsåtgärd

LEDDE TILL JOBB FÖR LOWE

Efter att ha drabbats av utmattningsdepression insåg gymnasieläraren Lowe Träff, 43, att hon kanske inte skulle kunna återvända till skolvärlden. I stället fick hon möjlighet att arbetsträna på Medborgarskolan – och där blev hon kvar.

Text och bild SOFIA ERIKSSON

På Medborgarskolans kontor i Kungälv råder en lugn och mysig stämning. Lowe Träff och hennes kolleger har precis haft lunchrast och sitter och småpratar om Dagens Dubbel vid några bord. Snart drar eftermiddagens arbete i gång med att coacha arbetssökande och leda grupper av personer som arbetstränar. För inte så länge sedan var Lowe en av dem – i dag är hon handledare.

– Att ha gått från att vara sjukskriven, till olika sorters arbetsträning, till att börja jobba igen har lärt mig mycket, inte minst att det kan drabba vem som helst, av vilken anledning som helst, säger hon.

Utmattad av jobbet

För drygt fem år sedan blev Lowe sjukskriven från sitt jobb som svensk- och psykologilärare på gymnasiet. Utmattningsdepression, löd diagnosen. Hon minns stressen, den ökande arbetsbelastningen och en oerhörd trötthet i både kropp och hjärna.

– Jag var hemma i ett och ett halvt år och började sedan arbetsträna så smått. Det var mitt i pandemin så jag hade så kallad grön rehab, där jag jobbade utomhus med till exempel odling, berättar hon.

Efter ungefär ett år ute i naturen kände Lowe att rutinerna började sitta. Hon orkade mer och mer, hade vant sig vid att gå upp på morgonen och börjat få upp tempot. Hon var redo för nästa steg.

– Jag kände att min hjärna behövde nya utmaningar och att det var dags att börja jobba inomhus, sitta vid datorn och träffa människor. Dessutom har jag verkligen inga gröna fingrar utan ville närma mig min bakgrund igen.

Arbetsträning med likasinnade

Lösningen blev arbetsträning på Medborgarskolans kontor i Göteborg. Här blev Lowe en av flera som arbetstränade med olika uppgifter. Hennes var att sköta administration och enklare ekonomitjänster i Medborgarskolans olika arbetsmarknadsprojekt.

– För mig var det en väldigt bra miljö att hamna i, mycket på grund av att jag träffade människor i samma situation som jag, personer som jag kunde utbyta erfarenheter med. Det var en viktig del i processen. Dessutom var arbetet fritt och tillåtande. Absolut utmanande, men man fick alltid gott om tid att slutföra sina uppgifter och känna att man gjorde ett bra jobb.

Så här i efterhand inser Lowe att tiden på Medborgarskolan blev avgörande. Efter ungefär ett år där var det dags för henne att fatta ett beslut: skulle hon börja arbeta inom skolvärlden igen eller ta en ny väg i livet? Precis då dök en annons om en halvtidstjänst som handledare på Medborgarskolan i Kungälv upp. Och det var Lowes egen handledare som stod som kontaktperson.

– Jag frågade henne om hon trodde att jag skulle passa för jobbet. Hon tyckte att jag skulle söka. Efter att ha genomgått en sedvanlig rekryteringsprocess erbjöds Lowe jobbet. Den 1 september 2023, efter nästan fem års rehabilitering och arbetsträning, började hon jobba igen.

Tillbaka till arbete

Lowes stora intresse för människors utveckling och hennes kunskaper inom psykologi och pedagogik kommer väl till pass i arbetet som handledare för grupper, och att hon är

både svensk- och SFI-lärare skapar en trygghet för dem som behöver språkstöd.

– Dessutom är det här en av de mest positiva arbetsplatser jag någonsin varit på. Jag har aldrig fått så mycket beröm som här, för allt från att jag förstår mig på kopieringsapparaten till att jag utför mina arbetsuppgifter på ett bra sätt. Det är jag inte riktigt van vid, men nu förstår jag verkligen hur viktigt det är att få människor att känna sig välkomna, accepterade och omtyckta på jobbet. Det gör att man vågar fråga och be om hjälp. Det märks att mina kolleger jobbar med coachning och arbetsträning, och det skapar en jättefin stämning på kontoret.

Nya uppgifter

Lowes jobb som handledare liknar till viss del jobbet som lärare. Hon handleder bland annat en grupp på ungefär 16 personer. Vad de gör utgår helt och hållet från vad individerna vill.

– Det är häftigt att se hur de lockar fram saker hos varandra. De hjälper varandra med språket, några syr och lär de andra och de skapar en trygg gemenskap som alla får plats i. Deltagarna kommer i det skick de är i och kan vara sig själva här, utan att bedömas utifrån prestation. Hon har nyligen gått upp på 75 procent och börjat jobba som coach inom Rusta och matcha – en roll som känns

utmanande och trygg på en och samma gång.

– Jag är också noga med att känna efter så att jag orkar och inte har för bråttom, säger Lowe.

För vägen tillbaka har inte alltid varit spikrak; ibland har det inneburit två steg fram och ett tillbaka. Men Lowe tycker att hon lärt sig mycket, både om sig själv och om andra, under tiden.

– Jag brukar skämta om att det här med att ha utmattningsdepression och träffa andra människor som arbetstränar, det har nästan varit som fortbildning för mig. Men det är faktiskt värdefulla erfarenheter att veta hur det är att känna sig osäker och tappa självförtroendet kring jobbet. Jag vet att allt kan skita sig – men att det också går att komma tillbaka. ■

VILL DU OCKSÅ ARBETSTRÄNA HOS OSS?

Är du inskriven på Arbetsförmedlingen och behöver arbetslivserfarenhet och referenser för att komma närmare arbetsmarknaden?

Läs mer på medborgarskolan.se/arbetsliv/arbetsso-kande/arbetstraning

Lowe Träffs kunskaper inom psykologi och intresse för människors utveckling kom väl till pass i arbetet som handledare för grupper.

Förskola

Medborgarskolan Region Väst är huvudman för sex förskolor, belägna från Laholm i söder till Stora Höga i norr; Franska förskolan, Förskolan Blå Musslan, Förskolan Grenen, Musikförskolan Do Re Mi, Montessoriförskolan Solstrålen och Nyckelpigans förskola.

Verksamheten befinner oss i en spännande utvecklingsfas där vi formar framtidens förskola med höga ambitioner och en tydlig pedagogisk inriktning. Vårt mål är att ge varje barn en trygg och inspirerande start på sin utbildningsresa.

En av våra styrkor är vår gemensamma organisation, där stödfunktioner såsom IT, ekonomi och marknadsföring frigör tid för pedagogerna att fokusera på sitt uppdrag. Samtidigt har vi under de senaste åren stärkt det pedagogiska ledarskapet. Sedan 2022 har vi en verksamhetsutvecklare som arbetar strategiskt med att höja kvaliteten i undervisningen.

Under 2024 har vi även säkerställt att alla våra förskolor har en biträdande rektor, vilket stärker det dagliga ledarskapet och skapar förutsättningar för en mer likvärdig utbildning. De biträdande rektorerna arbetar nära den övergripande rektorn för att säkerställa en hög kvalitet i undervisningen och utveckla förskolornas gemensamma riktning.

Relationell pedagogik som grund

Vårt arbete vilar på ett relationellt perspektiv, där vi ser relationer som en central del av barnets lärande och utveckling. Lärande handlar inte enbart om att förmedla kunskap – det handlar om att skapa en miljö där barn känner sig trygga, sedda och förstådda. Genom att lyfta fram interaktionen mellan barn och pedagoger, mellan barnen

själva samt mellan förskolan och hemmet, stärker vi barns sociala kompetens, empati och samarbetsförmåga. Det relationella perspektivet genomsyrar hela vår verksamhet. Vi uppmuntrar barn att utforska och förstå världen genom trygga och stöttande relationer, där varje barns unika egenskaper och behov uppmärksammas och värdesätts. Detta skapar en stabil grund för självkänsla och identitetsutveckling.

Kvalitet och utveckling

Vi arbetar kontinuerligt med kvalitetshöjande insatser för att stärka vår verksamhet. Omorganisationen av förskolorna har skapat en stabil grund för fortsatt utveckling, och genom strategiska satsningar har vi stärkt stödet för våra pedagoger och ledare. Verksamhetsutvecklaren har varit en viktig del i detta arbete, och med en biträdande rektor på varje förskola kan vi nu arbeta ännu mer systematiskt för att skapa en hög kvalitet i undervisningen och en likvärdig utbildning för alla barn.

Under 2024 har vi även fortsatt vårt fokus på kvalitet. Bland annat har vi genomfört gemensamma utbildningsinsatser och tagit fram strukturer för att säkerställa att alla medarbetare får stöd i sin professionella utveckling med utgångspunkt i läroplanen och uppdraget.

Genom ett starkt pedagogiskt engagemang, ett nära samarbete med vårdnadshavare och en gemensam strävan efter att skapa de bästa förutsättningarna för barns lärande och utveckling, fortsätter vi att forma framtidens förskola – en förskola där varje barn får möjlighet att växa, utforska och utvecklas i en trygg och inspirerande miljö.

Under året har förskolorna tillsammans i genomsnitt haft 289 barn per månad.

Skola

Franska Skolan Göteborg har under 2024 varit involverad i flera Erasmus+projekt som vänt sig till både elever och medarbetare. Skolan är idag en ackrediterad Erasmus+-skola vilket innebär att skolan är garanterad ekonomiska medel för det här ändamålet fram till år 2027. Elevprojekt har förekommit med både en skola i Italien och skolor i Frankrike. Projekten har haft teman som "Vad innebär det att vara EU-medborgare?" och "Inkludering". Förutom fördjupningar inom olika temaområden ingår även elevutbyten där elever tillsammans med personal besöker varandras skolor, vilket är oerhört berikande för både berörda individer och de skolor som är involverade. Medarbetare deltar i jobbskuggningsutbyten med arbetskollegor i andra europeiska länder. Skolan tar också emot gästpedagoger från utlandet, vilket är till gagn för både elever och medarbetare.

Franska Skolan Göteborg har engagerad personal med hög kompetens. Målsättningen på skolan är förstås att få varje elev att utvecklas så långt som möjligt efter sina förutsättningar. Franska Skolans personal är därför mycket stolta över att skolan ofta ligger i topp resultatmässigt bland grundskolorna i Göteborg och är en av de skolor där eleverna har bäst betyg bland avgångseleverna i årskurs 9.

Hösten 2024 påbörjades en ny expansionsfas. Efter att under flera år endast haft en klass per årskurs från förskoleklass upp till årskurs 3, medan årskurs 4-9 haft två parallella klasser, så kunde skolan nu äntligen starta upp ännu en förskoleklass. Det hela möjliggjordes tack vare att Franska förskolan lät fyra avdelningar bli tre. På så vis fick Franska Skolan Göteborg de kvadratmetrar som behövdes för att påbörja expansionen. Expansionen är mycket positiv ur flera aspekter. Exempelvis ges nu fler elever möjlighet att ta del av vår franska språkprofil redan

från förskoleklass. Vi får också möjlighet att lägga en stabil kunskapsmässig grund i alla övriga ämnen, vilket på sikt kommer att öka måluppfyllelsen för eleverna i senare årskurser.

Trygghet och studiero bland eleverna är i ständigt fokus på skolan. Det är en grundförutsättning för goda studieresultat. För att uppnå trygghet och studiero arbetar personalen både utifrån det relationella perspektivet och tydliga regler. Förtroendefulla relationer mellan vårdnadshavare och skola är också en viktig komponent och förutsättning för en framgångsrik skolgång. Därför lägger personalen även tid och energi på att utveckla relationerna till och upprätthålla en tät, lyhörd och tydligt kommunikation med vårdnadshavare.

En höjdpunkt under året var Franska skolan Göteborgs teaterprojekt vårterminen 2024 med de yngre eleverna på skolan och den franska teatergruppen Allée des Cériseurs. Föreställningen spelades på Kulturhuset Möllan i Mölndal.

En annan höjdpunkt under året var att Franska Skolan Göteborg erhöll diplommet LabelFrancEducation. Det här är ett diplom som innehas av endast ett fåtal skolor i Sverige. Diplomet delas ut till skolor som erbjuder en särdeles god undervisning i franska samt att även ett annat skolämne än franska undervisas på franska. På Franska Skolan Göteborg är det bildundervisning i åk 7-9 som från och med höstterminen 2024 sker på franska.

Under året har Franska Skolans grundskola haft i genomsnitt 377 elever per månad.

96-årig nestor

FÅR HEDERSUTMÄRKELSE

Han har varit aktiv inom Medborgarskolan i snart 55 år, en troligen oöverträffad bedrift. Möt 96-årige Lennart Nellemark i ett samtal om ledarskap, ideellt engagemang och tiden i Medborgarskolan.

Text SOFIA ERIKSSON

Klok, intresserad, påläst, noggrann och väl förberedd. En naturlig pondus och en utstrålning som kännetecknas av kompetens och trygghet. Det är många fina ord som beskriver Lennart Nellemark, som tilldelas Medborgarskolan Region Västs hedersutmärkelse 2024. Men vem är han, denna mångåriga Kungsbacka- och Medborgarskolanprofil?

Han föddes och växte upp i Göteborg och har en bakgrund som vd för flera bolag inom textil- och konfektionsindustrin. Där utvecklade han sitt ledarskap i såväl konjunkturmässig medgång som motgång.

– Jag är samförståndsledare. Jag har alltid försökt att få företag att fungera med hjälp av ett bra team. En person kan ju inte ha alla specialistkunskaper, utan det gäller att omge sig med bra medarbetare, alltid, säger han.

Nytt kapitel i Kungsbacka

Lennart Nellemark har sedan länge varit politiskt engagerad. År 1969 flyttade han och hans fru till Kungsbacka, något som ledde till ett nytt kapitel, ett kapitel bestående av ett ännu större samhällsengagemang. Via sitt partipolitiska uppdrag kom Lennart för första gången i kontakt med Medborgarskolan och fick frågan om han ville sitta med i först den lokala styrelsen och senare distriktsstyrelsen för studieförbundet.

– Sanningen är att jag först faktiskt inte visste vad uppdraget gick ut på. Men jag tackade naturligtvis ja. Det finns ju en uppsättning regler och ritualer som omger ett styrelsearbete nästan oavsett organisation, och dem var jag väl bekant med. Min inställning var att gå in i uppdraget med

stor nyfikenhet och efterhand lära mig mer och mer om Medborgarskolans verksamhet, säger Lennart Nellemark. På den tiden var den partipolitiska kopplingen till Medborgarskolan starkare. Bland annat utbildades Moderaternas partimedlemmar inom kursverksamheten. Det kunde gälla kurser i allt från att tala inför publik till hur man uppträder som partirepresentant, helt enkelt hur man blir en bättre politiker.

Medborgarskolan var det ledande studieförbundet i Kungsbacka när Lennart Nellemark fick frågan om att gå med i styrelsen. Kungsbacka var på den tiden dessutom hemvist för hela det västra distriktets styrelse.

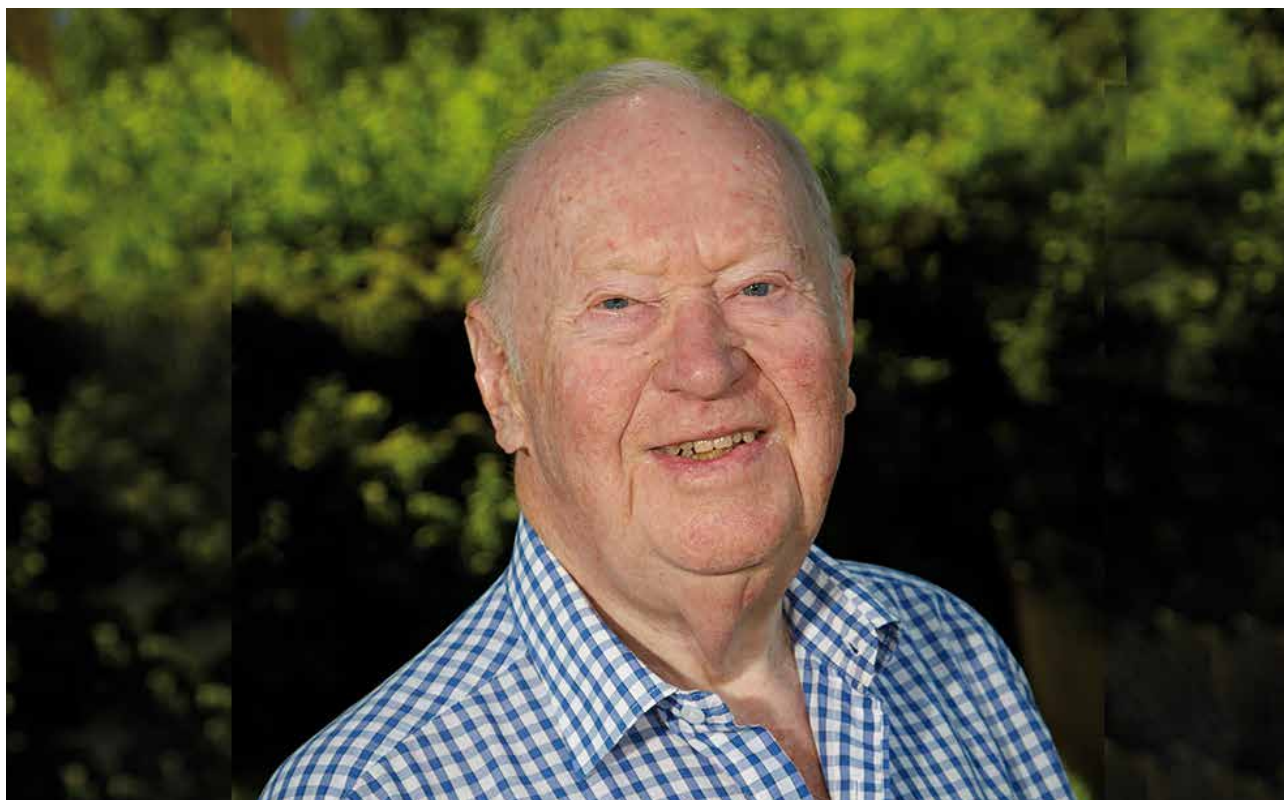
– Det medförde att vårt arbete i styrelsen låg nära verksamheten. Allt kändes egentligen väldigt nära och lättillgängligt. Dåvarande distriktschefen bodde också i Kungsbacka, så det var enkelt att mötas, minns Lennart Nellemark.

Själv har han inte haft så mycket tid över för kurser som han velat, men berättar att han läste franska på Medborgarskolan. Dessutom var han med och startade Aktiva Seniorer när han själv närmade sig pensionsåldern.

– Jag var också med och startade det som hette Aktiv Ungdom. Aktiv Ungdom och Aktiva Seniorer var kopplade till varandra och jag var under en tid ordförande för båda.

Frivilligt engagemang viktigt

Lennart Nellemark är av den övertygelsen att ett samhälle inte skulle fungera om inte så många som möjligt av oss lade timmar av vår fritid på att bidra till föreningsliv och

folkbildning. Plus att den som vill ha förändring måste dra sitt strå till stacken.

– Folk gnäller om det ena och andra. Till dem vill jag bara säga: ”Engagera dig i stället för att bara klaga!”. Först då kan du på riktigt vara med och besluta och förändra. Det är ett viktigt arbete, och dessutom roligt att se att det man gör ger resultat och betyder mycket för många.

Trots att Lennart om bara några år fyller 100 är det först de senaste åren som han sänkt tempot. Han sitter fortfarande i såväl kyrkoråd som kyrkofullmäktige i Kungsbacka. Men han har lämnat sin ordförandepost i Moderata Seniorer och sitter ”bara” med i styrelsen, och lämnade vid 2024 års stämma valberedningen för Medborgarskolan Region Väst.

– Vilka duktiga människor jag har haft förmånen att arbeta med! Jag vill särskilt nämna alla möten, stämmor och konferenser vi haft. Det har varit fantastiskt att se hur hårt alla verkat för att marknadsföra Medborgarskolan och skapa ett relevant innehåll, inte minst för att utbilda och stötta invandrare som kommit till Sverige. För mig betyder folkbildning att erbjuda kurser och utbildningar som ger resultat för människan.

Något färre möten

Något färre möten inbokade i kalendern betyder dock inte att Lennart och hans fru sitter sysslolösa.

– Vi har fullt upp av att njuta av livet med barn och barnbarn. Min fru är aktiv i konstföreningen och vi spelar båda bridge. Vi planerar för en långresa till Teneriffa och tycker mycket om att göra kortare resor för att hälsa på vänner och bekanta. Och så har vi en härlig trädgård, så tiden går åt. ■

MOTIVERING HEDERSUTMÄRKELSE

Lennart Nellemark har varit engagerad i Medborgarskolan i över 50 år, senast som ordförande i region Västs valberedning. Sedan Lennart flyttade till Kungsbacka för många år sedan har han varit aktiv och till alldeles nyss även ordförande i Moderata Seniorer. Han har alltid värnat om folkbildningen och folkbildningens roll och betydelse i samhället och fungerat som lite av en nestor för Medborgarskolan.

Lennart ses av sin omgivning som en mycket klok, intresserad, påläst och noggrann man, väl förberedd inför sina åtaganden. Han besitter en naturlig pondus och utstrålar kompetens och trygghet. Lennart vill alltid få alla omkring sig att känna sig välkomna och delaktiga.

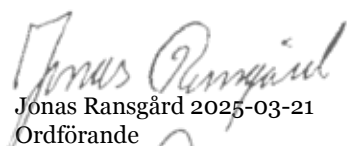
Det är med stor respekt, beundran och tacksamhet som vi vill överlämna denna hedersutmärkelse till Lennart Nellemark för sitt långa engagemang och den betydande roll som han har haft för Medborgarskolan.

Förslag

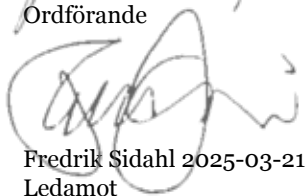
Styrelsen för Medborgarskolan Region Väst föreslår 2026 års stämma att:

- Fastställa balansräkning per den 31 december 2024 samt resultaträkning 1 januari-31 december 2024.
- Tillgängliga medel 61 829 205 kr balanseras i ny räkning.

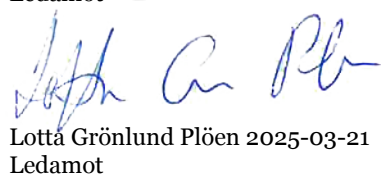
Göteborg 2025-03-21

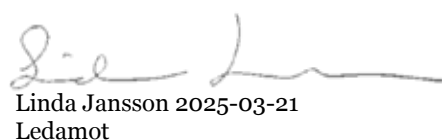
Jonas Ransgård 2025-03-21
Ordförande

Fredrik Sidahl 2025-03-21
Ledamot

Lotta Grönlund Plöen 2025-03-21
Ledamot

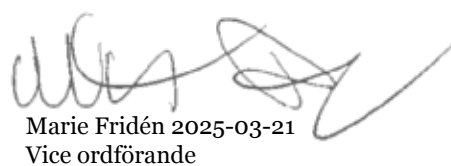

Linda Jansson 2025-03-21
Ledamot

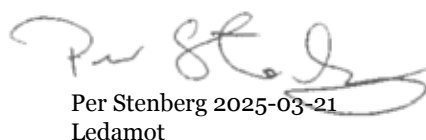
Tack

Regionstyrelsen vill framföra ett varmt tack till alla som bidragit med sitt engagemang och gjort arbetet möjligt under året; Medborgarskolans anslagsgivare, samarbetspartners, anslutna organisationer, kursledare samt alla medarbetare.

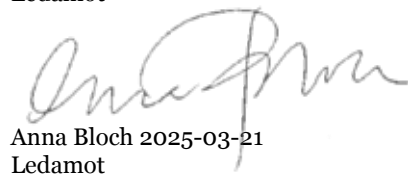
Ett särskilt tack vill vi rikta till alla er som deltagit i Medborgarskolans verksamhet i regionen!

Marie Fridén 2025-03-21
Vice ordförande

Per Stenberg 2025-03-21
Ledamot

Anna Bloch 2025-03-21
Ledamot

Händelser under 2024

2024 har världen präglats av bland annat kriget i Ukraina, vårt medlemskap i NATO, presidentval i USA och en fortsatt skenande klimatkris. Lågkonjunkturen har lättat något men till viss del hållit i sig. Sänkta anslag och försämrade förutsättningar, för både folkbildning och uppdragsverksamhet, har krävt och kommer fortsatt att kräva en omfattande omställning och anpassning av verksamheten.

Styrelsens uppdrag till organisationen är att fortsätta bygga en hållbar ekonomi genom att kontinuerligt utveckla våra diversifierade verksamhetsben – folkbildning, uppdragsverksamhet, förskola och skola – bland annat för att på bästa sätt nyttja regionens resurser men också för att säkerställa en ekonomi i balans. Vi har under 2024 utforskat hur vi, med vår kompetens, kan bidra till att möta samhällsutvecklingen och samhällets förstärkta behov.

Efter flera år av kraftiga underskott har vi genom ett positivt resultat under åren 2018-2024 återhämtat och stärkt vår ekonomiska plattform. Som icke-vinstdrivande, ideell organisation tillämpar vi inte utdelningar. Alla överskott är återinvesterade i verksamheten och minskar vår sårbarhet inför framtida utmaningar. Redan första halvåret 2024 såg vi en positiv resultatutveckling, inte minst tack vare tidigt vidtagna åtgärder, däribland stängning av två av regionens kontor; Lidköping och Vänersborg, i samband med signaler om sänkta anslag. Detta bidrog till att vi 2024 kunde redovisa ett positivt resultat om 1 437 375 kronor.

Vi har under året gjort en översyn av systemstödet för vårt prognosarbete för att säkerställa mer effektiva uppföljningar och fördjupade analyser av den ekonomiska utvecklingen.

Medborgarskolans gemensamma verksamhetsåtagande färdigställdes och skickades under våren 2024 in till Folkbildningsrådet och i augusti fick vi besked om att det antagits. De nya riktlinjerna kring verksamhetsrapportering trädde i kraft 1 januari 2024, men då 2024 har varit ett slags "mellanår" då bland annat studieförbundens verksamhetssystem Gustav har anpassats till det nya systemet, så gäller de nya reglerna skarpt från 2025.

Vi har under de senaste åren utvecklat en effektiv internkontroll av vår regionala folkbildningsverksamhet. Den viktigaste nyckeln till en bra internkontroll är vårt "internkontrollsteam" som bemannas av bland annat verksamhetsutvecklare, ekonom samt kvalitetsansvarig. Verksamheten granskas både administrativt och kvalitativt.

Som del av vårt verksamhetsåtagande har Medborgarskolan definierat tre profilområden: Kunskap, Kultur och Folkhälsa. Vi ser att det som är specifikt för oss är att erbjuda ett lustfyllt, livslångt lärande (kunskap), att utveckla ett rikt kulturliv för alla (kultur) samt att skapa mötesplatser som ger sammanhang och delaktighet (folkhälsa).

Folkbildningsrådet har uppmuntrat oss att satsa på vår öppna kursverksamhet som vänder sig till allmänheten. Den drastiska minskningen av folkbildningsverksamheten under pandemiåren är dock fortfarande inte helt återställd. Vår senaste marknadsundersökning visar att människor generellt önskar mer fysiska möten, vilket till viss del återspeglas i vårt resultat.

Inom uppdragsverksamheten har vi haft bibehållet fokus på att erbjuda arbetsmarknadstjänster, såsom arbetsträning och matchningsinsatser som Rusta och matcha, på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Verksamheten har av olika anledningar mött stora utmaningar, främst i form av att färre deltagare anvisats från Arbetsförmedlingen, vilket lett till att vi behövt stänga verksamheten på ett flertal orter. Arbetsförmedlingen har nu även aviserat att inga nya beslut ska anvisas för sökande i Rusta och matcha från och med april 2025.

Franska Skolan Göteborg har fortsatt sin expansion genom att starta ytterligare en förskoleklass. Skolan har ett antal år bedrivit dubbelspårigt mellan årskurs 4 och 9, och höstterminen 2024 även med förskoleklass.

Inom förskoleverksamheten har den kvalitetshöjande organisationsförändringen, som genomfördes under 2023 och som bland annat innebär en struktur med övergripande rektor, biträdande rektorer och verksamhetsutvecklare, visat gott resultat. Utvecklingsarbetet har blivit mer effektivt och verksamheten har en tydligare gemensam riktning, i form av det relationella förhållningssättet, vilket ytterligare enat förskolor och skola under Medborgarskolan Region Västs tak. Det relationella perspektivet går hand i hand med Medborgarskolans humanistiska grundsyn.

Vi har under åren sett att medarbetarna periodvis upplever arbetsrelaterad stress. Under 2024 har vi valt att fortsätta med kompetenshöjande insatser för chefer i bland annat tillitsbaserat ledarskap och att leda i ständig förändring. I november 2024 började vi med "pulsmätningar" bland våra medarbetare med fokus på psykologisk trygghet, baserat på professor Amy Edmondsons forskning. Under året avslutade vi internutbildningen *Verktyg för integration och mångfald* (VIM), en satsning som i sin utformning är ämnad att följas upp och leva vidare i våra olika verksam-

heter. Vi har även arbetat fram och tryckt en andra utgåva som inkluderar exempel från förskola och skola.

Inom miljöområdet är Medborgarskolan Region Väst fortsatt miljödiplomerade enligt kraven i Svensk Miljöbas. Vi är anslutna till FN:s Global Compact. Våra förskolor och skola är certifierade enligt kraven i Grön Flagg, som är ett verktyg för pedagogiskt arbete med miljöfrågor i barngrupperna.

Framtida utveckling

En av våra fortsatt stora utmaningar framåt är att bibehålla nuvarande nivåer av folkbildningsverksamheten trots nedskärningar i statsbidraget. Vi värnar om folkbildningen, som vi ser som en av den svenska demokratins viktigaste byggstenar, och vi är fast förvissade om att studieförbunden idag behövs mer än någonsin.

Vi kommer under kommande år arbeta intensivt med att anpassa verksamheten efter det nya statsbidragssystemet, som införts under 2024 som varit ett slags ”mellanår”. Vi kommer även vidare utveckla den öppna kursverksamheten i linje med det som Folkbildningsrådet har lyft fram som en av våra styrkor.

Under 2025 kommer Medborgarskolan utveckla en internt fördelningsmodell som förväntas träda i kraft 2026.

Vi har under det gångna året upplevt ett exploderande intresse för och tillämpning av AI. AI förändrar spelplanen och vi kommer framåt att utforska hur AI påverkar våra kompetensbehov och vilka färdigheter som blir avgörande i framtiden. Vi kommer under 2025 att göra en kompetenshöjande satsning för att rusta organisationen, skapa grundläggande förståelse och en gemensam kunskapsbas samt utforska hur vi med hjälp av AI kan effektivisera våra arbetsmetoder.

Vi kommer framåt fortsätta expansionen av Franska Skolan med dubbelspåriga årskurser även på lågstadiet. Planen är att hela grundskolan ska vara dubbelspårig höstterminen 2027.

Efter flera kritiska år för uppdragsverksamheten kommer vi att fortsätta vidta åtgärder och arbeta för att ta tillvara på befintlig kompetens, utveckla ny verksamhet samt synergier och delade resurser med folkbildningen.

Som ett led i förädlingen av organisationen vill vi ytterligare satsa på våra medarbetare. En åtgärd för att bli mer resilienta och bättre förhålla oss till och hantera arbetsrelaterad stress är att arbeta vidare med psykologisk

trygghet. Vi kommer i linje med detta fortsätta med depulsmätningar hos medarbetarna i regionen som påbörjades i slutet av 2024 samt fortsatt utbilda våra chefer i tillitsbaserat ledarskap.

Vi kommer fortsatt integrera jämställdhets- och likvärdighetsperspektivet i hela organisationen samt motverka alla former av diskriminering. Förskola och skola kommer under 2025 att genomföra utbildningen Verktyg för integration och mångfald (VIM).

En av våra viktigaste uppgifter framåt för att bidra till ökad demokrati och livskvalitet är att säkerställa det lustfyllda lärandet – genom alla våra verksamheter, oavsett människors ålder eller livsfas.

Med hjälp av statens, regionens och kommunens stöd och i samverkan med lokala aktörer och ideella krafter, vill vi skapa verksamhet som höjer människors livskvalitet, såsom till exempel att motverka ofrivillig ensamhet, skapa meningsfull fritid och sänka trösklarna till arbetsmarknaden.

Medlemsorganisationer

Medborgarskolans centralt anslutna medlemsorganisationer är: Moderaterna, Moderata Ungdomsförbundet, Fria Moderata Studentförbundet, Rojalistiska föreningen, Förbundet Aktiva Seniorer och Förbundet Aktiv Ungdom.

Styrelse

Ordförande	Jonas Ransgård
Vice ordförande	Marie Fridén
Ledamöter	Fredrik Sidahl
	Lotta Grönlund Plöen
	Per Stenberg
	Anna Bloch
	Linda Jansson

Regionchefen är adjungerad ledamot av styrelsen och regionens verkställande tjänsteman i enlighet med föreningsstadgar.

Personal

Regionen har ett medelantal anställda om 200, varav 170 heltidstjänster samt arvoderade kursledare motsvarande 40 heltidstjänster.

	2024	2023	2022	2021
Studiecirkeltimmar	107 652 tim	111 102 tim	119 163 tim	118 775 tim
Studiecirkeltimmar annan folkbildning	16 188 tim	18 737 tim	14 182 tim	11 069 tim
Antal kulturarrangemang	1 808 arr	1 757 arr	1 605 arr	1 041 arr
Nettoomsättning	146 391 tkr	145 942 tkr	145 489 tkr	143 611 tkr
Omsättning (inklusive bidrag)	185 877 tkr	190 216 tkr	188 979 tkr	186 889 tkr
Resultat efter finansiella poster	1 846 tkr	351 tkr	6 380 tkr	8 819 tkr
Balansomslutning	84 637 tkr	82 974 tkr	86 025 tkr	76 976 tkr
Soliditet	73 %	73 %	70 %	72 %
Bidragsberoende	21,2 %	23,3 %	23,0 %	23,2 %

NYCKELTALSDEFINITIONER**Omsättning inklusive bidrag**

Nettoomsättning och bidrag.

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Bidragsberoende

Statsbidrag, generellt kommunbidrag och landstingsbidrag i förhållande till omsättning inklusive bidrag.

Vinstdisposition

Styrelsen och regionchefen föreslår att av tillgängliga medel

Balanserade vinstmedel	60 391 830 kr
<u>Årets resultat</u>	<u>1 437 375 kr</u>
Summa	61 829 205 kr

balanseras i ny räkning.

	Not	2024 (kr)	2023 (kr)
VERKSAMHETSINTÄKTER			
Bidrag	2	39 486 146	44 273 901
Nettoomsättning		146 391 301	145 942 022
Övriga rörelseintäkter	3	3 384 868	4 484 294
Summa intäkter		189 262 315	194 700 217
VERKSAMHETSKOSTNADER			
Råvaror och förnödenheter		-8 142 480	-8 311 793
Övriga externa kostnader	4	-49 188 265	-50 507 660
Personalkostnader	5	-129 652 029	-134 894 369
Avskrivningar	1, 6-9	-1 153 557	-1 356 182
Summa kostnader		-188 136 331	-195 070 003
RÖRELSERESULTAT		1 125 984	-369 786
FINANSIELLA POSTER			
Ränteintäkter		735 359	721 526
Räntekostnader		-15 046	-1 093
Summa finansiella poster		720 313	720 433
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		1 846 297	350 646
SKATT	10	-408 922	-65 481
ÅRETS RESULTAT		1 437 375	285 165

	Not	2024 (kr)	2023 (kr)
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader	6	20 019 034	20 572 536
Ombyggnad annans fastighet	7	0	29 962
Pågående nyanläggningar	8	396 398	0
Inventarier	9	848 519	1 152 283
Summa anläggningstillgångar		21 263 951	21 754 781
Omsättningstillgångar			
Lager		0	6 887
Kundfordringar		2 738 493	2 015 294
Övriga kortfristiga fordringar		2 646 225	5 416 378
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	6 836 506	6 658 674
Kassa och bank		51 151 814	47 121 613
Summa omsättningstillgångar		63 373 037	61 218 845
Summa tillgångar		84 636 989	82 973 626
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	12		
Balanserad vinst		60 391 830	60 106 664
Årets resultat		1 437 375	285 166
Summa eget kapital		61 829 205	60 391 830
Avsättningar			
Omstruktureringskostnader	14	625 241	0
Summa avsättningar		625 241	0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 243 447	6 996 171
Skatteskulder	10	645 942	551 343
Övriga kortfristiga skulder		4 963 353	5 623 576
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	11 329 801	9 410 706
Summa kortfristiga skulder		22 182 543	22 581 796
Summa eget kapital och skulder		84 636 989	82 973 626

	2024 (kr)	2023 (kr)
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	1 846 297	285 165
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m	1 778 798	1 356 182
	3 625 095	1 641 348
 Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	 3 625 095	 1 641 348
 <i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager	6 887	14 463
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar	1 869 122	907 373
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder	-808 175	-3 336 722
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 692 929	-773 539
 Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-662 728	-297 007
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-662 728	-297 007
 Årets kassaflöde	4 030 201	-1 070 546
Likvida medel vid årets början	47 121 613	48 192 158
 Likvida medel vid årets slut	51 151 814	47 121 612

NOT NR 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden, om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	Nyttjandeperiod
Byggnader	50 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	3-5 år
Markanläggningar	20 år
Byggnadsinventarier	10-15 år
Inventarier	5 år
Datorer	3 år

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Skatt

Ursprungligen har viss del av föreningens verksamhet varit skattepliktig, men från och med 2013-01-01 är föreningen i sin helhet skattepliktig.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som föreningen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som skuld.

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

Andel kvinnor	2024	2023
Styrelsen	57 %	57 %
Övriga ledande befattningshavare	90 %	90 %

NOT NR 2 Bidrag

	2024	2023
Statsbidrag	30 994 713	35 241 997
Kommunbidrag	5 883 804	6 254 065
Regionbidrag	2 607 629	2 777 839
Summa bidrag	39 486 146	44 273 901

NOT NR 3 Övriga rörelseintäkter

	2024	2023
Hysesintäkter	1 844 205	2 384 354
Erhållna bidrag personal	1 505 129	2 049 106
Reavinst inventarier	4 000	0
Övrigt	31 534	50 834
Summa övriga rörelseintäkter	3 384 868	4 484 294

NOT NR 4 Övriga externa kostnader

	2024	2023
Revisionskostnader	-76 869	-91 144
Andra konsultkostnader	0	-4 000
Leasingkostnader	-611 529	-703 04
Lokalkostnader	-30 131 896	-30 355 596
Marknadsföringskostnader	-1 434 731	-1 576 655
Avgift till riksorganisationen	-6 866 214	-7 886 261
Avgift till redovisningscentralen	-2 345 538	-2 039 064
Data- och telekommunikation	-1 355 986	-1 402 018
Omstruktureringskostnader	-625 241	0
Övrigt	-5 740 261	-6 449 879
Summa övriga externa kostnader	-49 188 265	-50 507 660

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

R Mattsson Revision AB, Roger Mattsson

Revisionsuppdrag

2024	2023
-76 869	-91 144

NOT NR 5 Personalkostnader

	2024	2023
Medelantal anställda	200	210
varav män	45	44

Bland de som medräknas i medelantalet ovan finns ett stort antal personer som har haft en visstidsanställning på ett begränsat antal timmar för att leda kurser. Arvodet till dem var 9 428 tkr (9 936 tkr), vilket motsvarar 38 heltidstjänster. Antalet tjänster är framräknade med hjälp av en snittlön samt antagandet att de flesta hör till cirkelledaravtalet där en tjänst motsvarar 1 080 timmar.

Arvoden

Styrelse och regionchef

Övriga anställda

varav till undervisande personal

2024	2023
1 532 469	1 149 935
90 564 454	92 938 508
9 428 445	9 936 302

Sociala avgifter

Styrelse och regionchef

Övriga anställda

varav pensionskostnader inklusive särskild löneskatt på pensionskostnader

Styrelse och regionchef

Övriga anställda

2024	2023
807 632	657 436
35 550 230	35 205 957
326 130	296 126
7 863 988	6 857 411

NOT NR 6 Byggnader

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	30 383 299	30 240 872
Årets investeringar	39 607	142 427
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	30 422 906	30 383 299
Ingående avskrivningar enligt plan	-9 810 763	-9 204 608
Årets planenliga avskrivningar	-593 109	-606 154
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 403 872	-9 810 763
Redovisat värde	20 019 034	20 572 536

NOT NR 7 Ombyggnad annans fastighet

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	6 922 884	6 922 884
Årets investeringar	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 922 884	6 922 884
Ingående planenliga avskrivningar	-6 892 922	-6 811 068
Årets planenliga avskrivningar	-29 962	-81 854
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 922 884	-6 892 922
Redovisat värde	0	29 962

NOT NR 8 Pågående nyanläggningar	2024	2023
Investeringar under året	599 143	0
Omklassificering till färdiga anläggningstillgångar	-202 745	0
Nedskrivningar	0	0
Redovisat värde	396 398	0
NOT NR 9 Inventarier	2024	2023
Ingående anskaffningsvärden	18 499 048	25 705 618
Årets investeringar	226 723	154 580
Försäljningar/utrangeringar	-20 385	-7 361 151
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	18 705 386	18 499 048
Ingående avskrivningar enligt plan	-17 346 765	-24 039 740
Årets planenliga avskrivningar	-530 487	-668 174
Försäljningar/utrangeringar	20 385	7 361 151
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 856 867	-17 346 765
Redovisat värde	848 519	1 152 283
NOT NR 10 Skatt	2024	2023
Aktuell skattekostnad	-408 922	-97 683
Uppskjuten skatt	0	0
Skattereduktion	0	32 202
Summa skatt	-408 922	-65 481
NOT NR 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2024	2023
Förutbetalda hyror	6 056 948	5 994 379
Övriga poster	779 558	664 295
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 836 506	6 658 674
NOT NR 12 Förslag till vinstdisposition	2024	2023
Ingående balans	60 391 830	60 106 664
Årets resultat	1 437 375	285 166
Utgående balans	61 829 205	60 391 830
Tillgängliga medel balanseras i ny räkning		
NOT NR 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2024	2023
Personalrelaterade kostnader	5 456 166	6 074 286
Övriga poster	5 873 635	3 336 419
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11 329 801	9 410 706
NOT NR 14 Avsättningar	2024	2023
Omstruktureringskostnader	625 241	0
Summa avsättningar	625 241	0
NOT NR 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	2024	2023
Ställda säkerheter fastighetsinteckning	10 000 000	10 000 000
Eventalförpliktelser	Inga	Inga

Revisionsberättelse beträffande denna redovisning har avgivits 2025-03-21

Roger Mattsson

Auktoriserad revisor R Mattsson Revision AB

Till föreningsstämman i Medborgarskolan Region Väst, organisationsnummer 849400-1913

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Medborgarskolan Region Väst för år 2024. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 41-49 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 3-40. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information. Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information. I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även denna kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande

i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Medborgarskolan Region Väst för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Jag tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

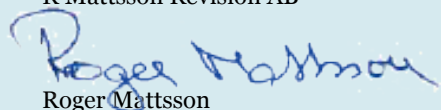
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

ingen, eller om att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet.

Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Göteborg 2025-03-21
R Mattsson Revision AB

Roger Mattsson

Auktoriserad revisor R Mattsson Revision AB

Medborgarskolan Region Väst är en av sex självständiga regionala enheter i studieförbundet Medborgarskolan, registrerad som ideell förening med en egen styrelse och egna stadgar.

Regionkontoret

Regionkontoret ligger på Haga Östergata i Göteborg. Vid regionkontoret arbetar:

Regionchef

Birgitta Andrén Åkerblom

Administration

Lio Fridmar/Magnus Carlsson

Ekonomi

Anela Cmajcanin (ekonomichef/controller)

Aila Mesihovic

IT och telefoni

Bahman Farzad (IT-driftschef)

Rasmus Köhler

Abir Makni

Kvalitet och miljö

Kerstin Åsberg (biträdande regionchef)

Marknad och kommunikation

Sofi Johansson

Vaktmästeri

Mirsad Rizvic

Nya folkbildningen

Folkbildningen (öppen/ansluten verksamhet) och uppdragsverksamheten är i Medborgarskolan Region Väst intimt förknippade med varandra. Vi använder uttrycket "Nya folkbildningen".

Öppen verksamhet består främst av studiecirklar som är öppna för allmänheten. Ansluten verksamhet består i huvudsak av studiecirklar i grupper och föreningar som är anslutna till Medborgarskolan.

Uppdragsverksamheten i region Väst består främst av arbetsmarknads- och integrationsprojekt i samarbete med

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner och ESF-rådet (Europeiska Socialfonden).

Lokalkontor finns på följande orter:

Västra Götaland: Borås, Göteborg, Kungälv, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Stenungsund, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg

Halland: Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka, Varberg

Ledningsgruppen för nya folkbildningen består av regionchef, kvalitets- och miljöansvarig/biträdande regionchef, controller, marknadsansvarig, IT-ansvarig samt enhetschefer inom folkbildning, uppdragsverksamhet och fastighet.

Förskola/skola

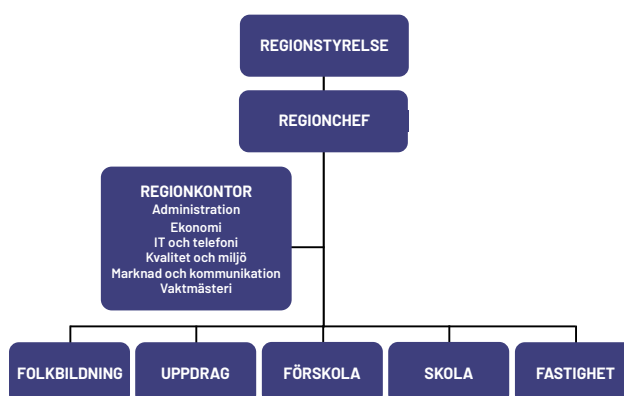
Följande sju friskolor bedrivs i regionens regi:

- Franska Skolan (årskurs F-9), Göteborg
- Franska förskolan, Göteborg
- Förskolan Blå Musslan, Stora Höga
- Förskolan Grenen, Göteborg
- Musikförskolan Do Re Mi, Göteborg
- Montessoriförskolan Solstrålen, Jonsered
- Nyckelpigans förskola, Mellbystrand

Ledningsgruppen för skolverksamheten består av regionchef, kvalitets- och miljöansvarig/biträdande regionchef, controller, ordförande, vice ordförande och en ledamot från regionstyrelsen, rektor för Franska Skolan samt övergripande rektor för förskolorna. Övriga funktionsansvariga vid regionkontoret samt biträdande rektorer kallas in vid behov.

Regional styrgrupp

Styrgruppen består av samtliga medlemmar i ledningsgruppen för Nya folkbildningen samt rektor för Franska Skolan och samordnare för förskolorna.

Styrelsen

Regionordförande

Jonas Ransgård, Göteborg

Vice regionordförande

Marie Fridén, Borås

Övriga styrelseledamöter

Fredrik Sidahl, Varberg

Per Stenberg, Vallda

Lotta Grönlund Plöen, Skara

Anna Bloch, Göteborg

Linda Jansson, Munkedal

Regionchef och adjungerad ledamot

Birgitta Andrén Åkerblom

Personalrepresentant

Michelle Helander, Borås

Arbetsutskott, ordförande

Jonas Ransgård

Arbetsutskott, övriga ledamöter

Marie Fridén

Fredrik Sidahl

Birgitta Andrén Åkerblom

Revisor

Roger Mattsson, R Mattsson Revision AB

Valberedning, ordförande

Carin Ramneskär

Möten

Under perioden har styrelsen haft fyra protokollförda styrelsesammanträden och fyra möten med arbetsutskottet.

Representation

Regionchefen har ingått i Medborgarskolan Sveriges ledningsgrupp samt varit ledamot i Hallands Bildningsförbunds styrelse.

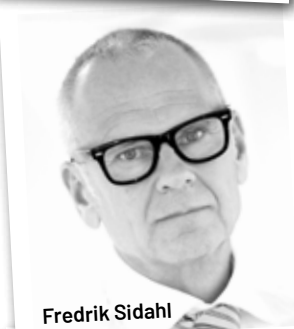
Jonas Ransgård

Marie Fridén

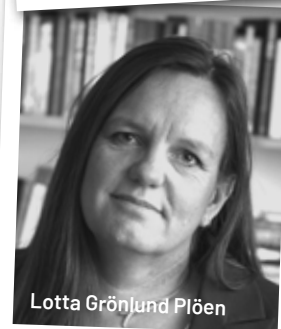
Fredrik Sidahl

Per Stenberg

Lotta Grönlund Plöen

Anna Bloch

Linda Jansson

Michelle Helander

Birgitta Andrén Åkerblom

Regionkontoret

Medborgarskolan Region Väst

Haga Östergata 12 | 413 01 Göteborg

Tel 031-710 08 90 | vast@medborgarskolan.se

Nya folkbildningen

Västra Götaland

Skaraborgsvägen 35 E | 506 30 Borås

Tel 033-20 77 40 | boras@medborgarskolan.se

Haga Östergata 12 | 413 01 Göteborg

Tel 031-755 14 00 | goteborg@medborgarskolan.se

Triogatan 5 | 442 34 Kungälv

Tel 0303-180 90 | kungalv@medborgarskolan.se

Esplanaden 1 | 542 30 Mariestad

Tel 0501-702 60 | mariestad@medborgarskolan.se

Klostergatan 1 D | 532 39 Skara

Besöksadress: Stortorget 1

Tel 0511-120 10 | skara@medborgarskolan.se

Södra Trängallén 2 A | 541 46 Skövde

Tel 0500-48 25 15 | skovde@medborgarskolan.se

Nordanvindsgatan 14 | 444 30 Stenungsund

Tel 0303-814 10 | stenungsund@medborgarskolan.se

Storgatan 19 | 461 30 Trollhättan

Tel 0520-301 20 | trollhattan@medborgarskolan.se

Lagerbergsgatan 36 | 451 31 Uddevalla

Tel 0522-165 77 | uddevalla@medborgarskolan.se

Hamngatan 3 | 462 33 Vänersborg

Tel 0521-682 40 | vanersborg@medborgarskolan.se

Halland

Holgersgatan 21 | 311 34 Falkenberg

Tel 0346-162 50 | falkenberg@medborgarskolan.se

Skolgatan 5 | 302 32 Halmstad

Tel 035-10 02 20 | halmstad@medborgarskolan.se

Kabelgatan 9 | 434 37 Kungsbacka

Tel 0300-69 01 70 | kungsbacka@medborgarskolan.se

Ringvägen 114 | 432 52 Varberg

Tel 0340-194 95 | varberg@medborgarskolan.se

Förskola/skola

Franska Skolan Göteborg

Grundskola och förskola

Landalagången 3 | 411 30 Göteborg

Tel 031-16 54 82 | franskaskolan@medborgarskolan.se

www.franskaskolangoteborg.se

Besöksadress Franska Skolans högstadium

Molinsgatan 7 | 411 33 Göteborg

Förskolan Blå Musslan

Stora vägen 14 | 444 60 Stora Höga

Tel 0303-79 87 30 | blamusslan@medborgarskolan.se

Förskolan Grenen

Trädgårdsgärdet 140 | 424 68 Angered

Tel 031-332 07 70/71 | grenen@medborgarskolan.se

Montessoriförskolan Solstrålen

Jonseredsvägen 1 | 433 75 Jonsered

Tel 031-795 71 53 | solstralen@medborgarskolan.se

Musikförskolan Do Re Mi

Eriksbo Östergärde 15 | 224 34 Angered

Tel 031-46 47 66 | doremi@medborgarskolan.se

Nyckelpigans förskola

Kustvägen 2 B | 312 60 Mellbystrand

Tel 0430-253 00 | nyckelpigan@medborgarskolan.se

*Lustfyllt
livslångt
lärande*